

Эсэгэ орохоо, эхэ нютагаа эб хамта хамдуулан!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

ДУХЭРИГ

№18 (215)

2001
Майн
4
Пятница
№ 50
(20410)

Хабарай
һуул хара
луу харын
12
гарагай
6

Бурятия

Хабарай болон ажалай һайндэрэй митинг

ЭРХЭНҮҮДЫЕ ХАМГААЛХА - ХАМТЫН ХЭРЭГ

Заншалта болоһон майн 1-нэй үдэртэ - Хабарай болон ажалай һайндэртэ хүн зон олон урьал, эсгүүдые, элдэб үнгын шарнуудые баринхай Улаан-Үдэ хотын Советүүдэй талмай дээрэ сугларжа, урданайхяараа һаналаа нэгэдэн митингдэ хабаадаба, жагсаалда болон зогсобо. Һүр жабхаланта бүгжэм эздэлжэ, дайнай болон ажалай ветерануудта үнинһөө танил болоһон Россиин гимнын аялга хуушанайхяараа санкинажа байһаараа бултаниие баясуулба.

Шэнэ мянгап жэлэй, шэнэ зуун жэлэй түрүүшын майн 1-нэй һайндэрэй митингые нэрһэн Улаан-Үдэ хотын захиргаанай толгойлогшын орлогшо В.Б.Прокопьев амаршалгын үгэ эзлэхыень Буряад Республикын

Правительствын Түрүүлэгшын уялгануудые дүүргэгшэ А.Ю.Налетовто дамжуулба.

Буряад Республикын Правительствын болон Президентын зүгһөө энэ сугларһан бүхы зондо һайн һайхание, элүүр энхэ байхые хүсэхэ зуураа, үнгэрһэн хугасаа соо экономика ургалта 7 процентээр, харин хүн зондой бодото олзо оршын ургалта 6 процентээр дээшэлэ гэжэ Александр Юрьевич тэмдэглээд, экономика байдал һайжаруула, арад зондой худалдажа абаха арга боломжонуудые дээшлүүлхэ, профсоюзна эмхинүүдтэй хамта ажалаа саашадаа аша үрэтэйгөөр ябуулаха тухай онсолбо.

Республикын профсоюзнуудай эмхинүүдэй нэгэдэлэй түрүүлэгшэ С.А.Тимин, Улаан-Үдэ хотын мэр Г.А.Айдаев, Гүрэнэй Дүүшын депутат, Россиин компартийн Буряадай рескомой нэгэдэхэ секретарь С.П.Будожанов, ажалай болон дайнай ветеран Н.В.Бугуханов, Агропромомой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай республиканска комитедэй түрүүлэгшэ А.В.Тюрюханова, Улаан-Үдэ хотын 35-дахи һургуулийн һурагша Александра Белоусова, Загорск тосхойной профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ О.Д.Раднаева болон бусад үгэ хэлэжэ, хүн зондой ажалаа, ажалай болон дайнай ветерануудай ядамагүй ажаһуула, залуушуулай һураха эрхэнүүдые хамгаалха хэрэгые нэн түрүүн гүрэн түрэ шиидхэхэ зэргэтэй, тимэһээ майн 1-нэй үдэр - һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр шэнгээр тэмдэглэгдэжэ, энэ үдэр хүн зондой эрхэнүүдые хамгаалгые хамта шиидхэхэ үдэр болохо ёһотой гэжэ тэмдэглээ.

Хабарай хагсуу һалхитай энэ үдэрые митингдэ үгэ хэлэгшэдэй урьалай үгэнүүд, артистнуудай хонгёо дуунууд, хатар наадан сэлмэжэ, сэдхэлдэмнай ерээдүйн ажабайдалай этигэл найдал түрүүлээ һэн.

Бэлигма ОРБODOEBA.
ЗУРАГУУДАЭЭРЭ: митингын үедэ.
Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

Предъявителю купона скидка 5%

Производитель мебели
ИНТЕРЬЕР+
св-во Ж-1853

ПРЕДЛАГАЕТ
МЕБЕЛЬ
ДЛЯ ОФИСА
50 наименований офисной мебели различной цветовой гаммы
М.М. "Эльвира"

МЕБЕЛЬ
ДЛЯ МАГАЗИНА
стеллажи, прилавки, горки
Цена - 5460 руб.

МЕБЕЛЬ
ДЛЯ ДОМА
мягкая мебель 6-ти видов, стенки, кресла-кровати, детские гарнитуры

МЕБЕЛЬ
ДЛЯ ГОСТИНИЦ
шкафы для одежды, столы журнальные, кровати, прикроватные тумбы

Тел.: 347-488, пос. Кирзавод, ул. Моховая, 1

АРАДАЙ ДУУШАН АЛДАРТАЙ

Болоһон республикын арадай артистка Хажидма Аюржанаевагай түрөөһөөр алтан ойн, зохёохы ажалай 30 жэлэйн ойн баяр, ёһололдо зориулагдаһан тоосоото үдэшэ Буряадай оперо болон баледэй театрта үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ, олоной һонирхол татаа.

Аргагүй һайхан хоолойтой, бэлигтэй дуушанай зохёохы үдэшэ тухай удаадахи дугаарнуудтаа тодорхойгоор хөөрэхэбди.

ГҮРЭНЭЙ ЦИРК МЭДЭЭЖЭ БОЛОНХОЙ

Һаяхан апрелин 26-да Буряадай Гүрэнэй циркын презентациин үдэшэ Х.Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын академическэ театр соо үнгэргэгдэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ мэдэжэ болоһон суута коллективые Буряад оройнойнай хүтэлбэрлэгшэд, олонийтэ, Агын болон холоһоо ерһэн айлшад, түрэхидын, спонсорнууд хани халуунаар амаршалан байна.

Бүхы дэлхэйн циркнүүдэй уласхоорондын конкурсуудта шалгаржа байдаг бэлигтэй коллективые Россиин арадай артист Майдари Хайдапович Жапхандаев шадамар бэрхээр хүтэлбэрилэ.

Соёлой һонин

БЭЛИГТЭЙ ДУУШАНАН ҮДЭШЭ

Һаяхан Буряадай оперо болон баледын академическэ театр соо «Байгал» гэрһэн Гүрэнэй дуу, хатарай театрай солист Жаргал Бадамцыреновэй тоосоото үдэшэ болоо. «Дуунайм эхин бурьялаад...» гэрһэн нэртэй концертэнь дууша нүхэдэнь дэмжэ.

Ивалгын аймагай захиргаан, «Буряад үнэн» гэрһэн хэблэлэй байшан, түрэл коллективынь, түрэлхидын республикын габьяата артист болоһон дуушаниие дэмжэһэн, мүншэ зоорөөр хангаһан байна.

ОДИГИТРИИН НҮМЫН НЭЛЬБЭЛГЭДЭ

зориулагдаһан Г.Башкуевай «Воздушный поцелуй» гэрһэн шог ёгтогө зүжэг (ород хэлэн дээрэ) олоной һонирхол татаха байха. Юуб гэхэдэ, туберкулёз гэрһэн халдабарита үбшэнтэй тэмсэхэ тухай урьалһан энэ зүжэг майн 6-да харуулагдаха юм.

Энэ зүжэгтэ ороһон мүншэн Одигитрийн һумые нэльбэн шэнэлэгдэ һомологдохо.

Бэлигма ДОРЖИЕВА.

БАЙГААЛИЙН ИЖСТИЖУДАЙ 10 ЖЭЛЭЙ ОЙ

Россин Эрдэмэй академиин Сибириин ангийн Буряадай Эрдэмэй түбэй Байгаали ашагалгын Байгалай институтдай байгуулаганаар 10 жэл гүйсэбэ. Апрель нарын хуушаар БНЦ-гэй хуралдаанай танхим соо энэ ушараар тус институтдай эрдэмэй соведэй үргэдхэгдэмэл суглаан үнгэрөө.

«Байгаали ашагалга болбол эрдэм ухаан бэшэ, харин ухаагаа гүйлгэхэ, үйлэ ябадалнуудыг үүсхэхэ арга дүрэ мүн болоно», - гэжэ дурсагдагша институтдай үндэһэ нуури табигша, энэ үедэ директорээр ото ябаһан, РБ-гэй, РФ-гэй эрдэм ухаанай габьяата ажал ябуулагша А.К.Тулохонов элдхэл соогоо тэмдэглэбэ.

Энэ хэлээшэнэ тус эмхи зургаанай арбан жэлэй түүхээр эли тодоор гэршэлэгдэнэ. Гүрэнэй болон үйлэдбэрийн эмхидэлнүүд республика доторшыг, гадууршыг институтдай эрдэмтэдэй шэнжэлгэ, зууршалгануудыг ашагладаг байха юм. Эсэстэнэ байгаали ашагалгыг эрхилхэ шэнэ, информацийн, онол арга эндэ шата шатаар бүриддэжэ захаланхай. Хэблэдэ толилогдожэ байгаа эрдэм шэнжэлгын зохёолнуудай, Россин болон уласхоорондын элдэб жасанууднаа олгогдодог грантнуудай улам олошоржо байгаа тоо эрдэмтэдэй хүдэлмэрийн шанарыг яб байса харуулна. Институтдай хүдэлмэрилэгшэдэй шүүһэн шэнэ табан грант тухай мэдээсэлнүүд они баярай урда тээхэнэ ерээ.

Байгалай институтдай эхиндэ байлсажа, горитой туһа хүргэһэн

академик Валентин Коптюг тухай найхан үгэнүүд хэлэгдэбэ. Тэрэ үедэ Валентин Афанасьевич СССР-эй Эрдэмэй академиин Сибириин ангийн президиумэй түрүүлэгшэ байһан юм. Сагһаа урид тэрэнэй наһа бараһанай удаа тушаалдань ороһон, урда тэнь Буряадай эрдэмэй түбэй президиумэй түрүүлэгшэ байһан, Ленинскэ шангай лауреат, академик Н.А.Добрецов ойгоо тэмдэглэгшэ институтдай хүдэлмэрилэгшэдтэ саашадаа хүгжэжэ, гадаада түхэлөөрөө, дотоодо удахаараа болбосоронги үрэдүнүүдыг ажалдаа туйлахыень хүсэбэ.

Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Хүтэлбэрилэгшэ - Хэрэгүүдыг Эрхилэгшэ В.Е.Гулгонов, экономикын министр Н.И.Апанов, экономическа политикин, байгаалин нөөсөнүүдыг ашагалгын болон оршон тойрогхиин хамгаалгын талаар Арадай Хуралай комитэдэй түрүүлэгшэ А.Г.Лубсанов, ахмад федеральна инспектор Б.В.Данилов, Улаан-Удын мэр Г.А.Айдаев, Федерацийн Соведэй гэгшүүн В.К.Агалов, БНЦ-гэй президиумэй түрүүлэгшэ И.В.Гордиенко, Москва, Эрхүү, Штэт хотонууднаа ерэнэн айлшад амаршалгын үгэнүүдыг хэлээ.

Апрелин 28-да ойн баярта хабаадагшад Байгалай эрьдэ ошожо, институтдай эрдэм шэнжэлэгшын «Истомино» гэгэн баазын нээлгэдэ хабаадалсаба.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ.

УРАН ХЭЛЭТЭЙ ЗОНОЙ КОНКУРС

найхан «Ульгэр» гэгэн хүүгэдэй театр соо уран гоёор уншадаг уһан хэлэтэй, бэлиг ехэтэй хүнүүд мүрүсэжэ, талаан шагабария гэршэлхэн байна.

Энэ республиканска конкурсо хамта дээрэ 34 хүн хабаадажа, бэлигэ туршалсаа. ВСГАКИ-да нурадаг оюутад эндэ олоороо мүрүсэбэ.

Тухай шангуудта «Намга абалга» гэгэн өөрынгөө зохёол уншаһан сэрэгэй албатан

Вячеслав Ерошенко, Л.Филатовай «3 апельсиндэ дурлалга» гэгэн үгүүлэл уншаһан Денис Угрумов (буряадай соёлой болон искусствын училищын оюутан) хүртөө. Улаан-Удын 59-дэхи гимназийн эдир уншагшад Александр Соколов, Дмитрий Ерофеев гэгшэдтэ «Надежда» гэгэн шан барюулагдаба.

2-дохи шатын дипломдо, шанда ВСГАКИ-гай оюутад Житихин Андрей (В.Коклюшкинай «Взятка» гэгэн рассказ), Елена Сучкова (Сергей Кондратьевай «В мире животных» гэгэн үгүүлэл) гэгшэд хүртэбэ. Харин 1-дэхи

шатын дипломоор Леон Измайловой «Заложница» гэгэн рассказ хөөрхэн Александр Николаенко, Сергей Кондратьевай «Чтоб вы без меня делали» гэгэн рассказ бэлдэһэн Светлана Мурзина гэгшэд шагнагдаа.

«Харин лауреадуудай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Анатолий Оверченкин «Петухов» гэгэн үгүүлэл бэлдэһэн Ирина Кондратьева, Виктория Бурова гэгшэд (ВСГАКИ) эрхим бэлдэхэтэй байгаа. «Тайзанай ветеран, республикын арадай артист Гунзын-Норбо Гунзынов бэлигээрээ энэ

конкурсыг шэмэглээ», - гэжэ энэ республиканска конкурсыг шадамар бэрхээр эмхидхэһэн РЦНТ-гэй мэргэжэлтэ Тамара Лубсановна Баендуева хөөрөө хэн.

Бэлигма ОРБОДОЕВА. ЗУРАГУУДАЭЭРЭ: лауреат болоһон И.Кондратьева, Виктория Бурова; Хэжэнгээ хабаадагша Галина Жалсанова; конкурсо хабаадаһан Дмитрий Дерибо, Денис Солодянкин.

Радна-Нима БАЗАРОВАЙ, фото.

Концерты

«МУЗЫКАЛЬНЫЙ МОСТ»

В Улан-Удэ состоялся гастрол Русского академического оркестра Новосибирской государственной телерадиокомпани под управлением народного артиста России Владимира Гусева.

15 лет тому назад оркестр впервые приезжал с концертом в Улан-Удэ и за это время заметно пополнился молодыми талантливыми музыкантами. Сегодня оркестр является одним из самых популярных и ведущих коллективов в России.

Впервые в Бурятию приехали с оркестром заслуженная артистка России Т. Зорина /сопрано/, лауреаты

международных конкурсов Н. Лоскуткин /бас/, И. Наумова /домра/, Д. Савин /балалайка/. А заслуженный артист России А. Гуревич /балалайка/ уже во второй раз посетил Улан-Удэ.

Концерт состоял из двух отделений и поистине стал триумфальным. Из оркестровых сочинений особо выделялась «Симфонietta» Аскольда Мурова. «Кругосветное путешествие» А. Цыганкова. «Вальс» из музыки А.Петрова и О.Петровой к телесериалу «Петербургские тайны». В концерте принимал участие заслуженный деятель искусств РБ, доцент ВСГАКИ Олег Огнев, он мастерски продирижировал «Семейскую круговую»

А.Прибылова.Блестящее, виртуозное искусство демонстрировали своей игрой Дмитрий Гуревич, Ирина Наумова, Дмитрий Савин, исполнившие сочинения композиторов Т.Наше, А.Беляева, А.Цыганкова, В.Макаровой, А.Гуревича.Проникновенно пела романсы Л.Булахова, Ж.Бизе, С.Рахманинова солистка Новосибирского оперного театра Татьяна Зорина. А Николай Лоскуткин исполнил одну из самых сложнейших оперных партий - арию Дона Базилио из оперы «Севильский цирюльник» Д.Россини и русские народные песни.

Кульминацией вечера стало исполнение «Кругосветного

путешествия», в котором тесно переплетались итальянские, латиноамериканские, русские мелодии. Хотелось бы, чтобы к следующему приезду звучали и бурятские мелодии в этом сочинении.

Низкий поклон всем музыкантам оркестра, солистам, дирижёру и художественному руководителю Русского академического НТТРК за то, что они привнесли своим исполнением «весеннее дыхание и свежесть» в музыкальную культуру Бурятии.

Лариса САНЖИЕВА, член Союза композиторов России, старший преподаватель ВСГАКИ.

Уншагшадаймна туршалганууд

«Мини мүшэн шини мүшэнтэй гэгэн конкурсо»

ХОЛЫН БАСАГА

Халадаа хатуу харгыда Хороом сабхня элэбэб, Холын басаганда дурлаа, Хонохо, хэбтэхэе мартабэ.

Харахан хоёр нодөөрөө Ходорё намайе харнал, Хоёр улаан хасарынь Ходо нодилдэм харагдаа.

Хоёр, нэгэ үгэ хэлсэб - Хоорондомай үндэр хад, Ухаан соогоо юушьеб шэбэ, Уринаар гэгэнэ сүмэ.

Гэгтэ ушаран уулзахадаа, Гэлдэгтэ унахаар сошоноб, Гэгэн агаарыг сээжэдэ Гэгтэ түргэнөөр хороноб.

Дуугархадан, хоолойм халган, Зүрхэнэйм худал дугшана, Даб дээр хүүрээ мартаад, Зүгэ шарайм гэгтэ хубилы.

- Танил болоё, - гараа үгэнэ, Тэрэм сухалтаа хүрбэ, Бани байсаа далабаш хабды, Басаганай сухал тараба.

Омог дорюун басаган байш, Ойлгоог үйлби гингэжэ, Орон нотаг, обог нэрээ Ойлголсообди ниггэжэ...

Шэнэ жэлээр хэнтэй уулза, Шэнэ һониноо зугаалжа ааб, Шүлэг арюун энэ наһаа Шэнэлэн хэнтэй хубааха ааб.

Ерхэ жэлдэ намтаяа золго, Шэнэ һониноо хэлэһэй даа, Шүрэ улаан залуу наһаа Шэбшэн намтаяа хубааһай даа.

ТАЙЛГАН

Улаан халада, урда бэдэ Урланһаа абан, улад суларан Ургамал, таряанай хатан захалхы.

Унага, хонёор гайлгаа талхыда, Бөө баабай хабаа оруулаа, Хүлжэ дээжые бурхадтаа хүргэ.

Болоһон мяхан үсэрэ Хүн зондоо хубаагдан үгтэ.

Бөө баабайн бүбээн хэлэһэнэ, Бүри ойлгохоор бэшэ барилдэ, Хэнэ дурдан, юун гэгэниинэ, Хада, Уулын Эзэдэй һонорно.

Аман байна гэжэ уугаашада, Ая хүүрээ ойлголдохобо болтино, Тайлгыгаа мяхыг ногтуугаа шанаа.

Табилһанаа, үгэһэнөөше мэдэхэе болтино, Тайла дээрэ тарайн унаша, Тархья даажа ялан унтана, Үглөөнэй толоор үрбэлзэн болоно, Үлгэн архяараа толгойгоо зална.

Минрофан ГЕРГЕНОВ

Буряад Республикын Правительствын ээлжээтэ заседани...
«Буряад Республикын 2002-2004 онуудта бээдүүлхэ...
национально-экономическа программа» тухай тусхай...
программын проект зүбшэл хэлсэгдэбэ.

Күүндэ иимэ түсэб табигдаха...
«Буряад Республикын 2002-2004 онуудта бээдүүлхэ...
национально-экономическа программа» тухай тусхай...
программын проект зүбшэл хэлсэгдэбэ.

боложо, экономикын талаар янала амжалта туйлана. Тэрэшлэн Улаан-Үдын хилээмэнэй, Тимлюйн цементын заводууд хүгжэлтын шатада гаранхай. Барилгын талаар мүн лэ зарим тэдэ туйлалтанууд обёорогдоно.

нэмэлтэ, заһабаринуудые оруулба. Тусхайлбал, хүдөө ажахын министр П.М.Болоневой дурадхалаар программаар хараалагдаһан энэ һалбарин зарим зүйлнүүдтэ продукциян үнэ сэн тушаа тодорхойлолго хэгдэбэ.

рөө ехэнхидээ үлэбэшье, өөр өөрингөө дотор шэнэ гуримаар үйлэдбэриез эрхилжэ эхилээ. Жэсээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал бүхыдөө 50 толгой гэхын хэмжээгээр арендээр ажалша бүлэнүүдтэ хубаагдажа үгтөө.

ХҮГЖЭЛТЫН ШЭНЭ ШАТАДА

харюусамаар шэнэ технологи хаа хаанагүй нэбтэрүүлэгдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, бүхы үйлэдбэринүүдтэ хүдэлгэгдэжэ байһан оньһон түхээрлэгнүүд аяар хори-гушаад жэлэй урда табигдаһан аад, мүнөө эбдэрхэ, һандархаһаа гадна дэлгүүртэй тэнсэхэ продукци үйлэдбэрилжэ шадыхаа болёо ха юм.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар бээлүүлэгдэжэ байһан хэмжээнүүд тушаа Сэлэнгын аймагай гулваа Н.Д.Бадмаев правительствын заседани дээрэ тоособо. Сэлэнгын аймаг хадаа гол түлэб промышленна шэглэлтэй байбэшье, мүн хүдөө ажахын үйлэдбэриез янала амжалтатайгаар эрхилдэг гээшэ.

Ушар тиммэхэ республикын экономикые бүхыдэнэ хүгжэлтын шатада гаргах арга боломжын ушар тохёолдобо ха юм. Правительствын анхалда дурадхагдаһан программын ёһоор удаадахи жэлнүүдтэ экономикын хүгжэлтые дэмжэхэ тулгуури олгогдохонь.

АРШААНАЙ ЗАХИРГААН АЛИШЬЕ ТАЛААРАА БУЛЮУ

Аршаанай хүдөөгэй захиргаанай байһан сэнхир хүхэ хуһан...
«Аршаанай хүдөөгэй захиргаанай байһан сэнхир хүхэ хуһан...
«Аршаанай хүдөөгэй захиргаанай байһан сэнхир хүхэ хуһан...
«Аршаанай хүдөөгэй захиргаанай байһан сэнхир хүхэ хуһан...»

Унгэрэгшэ жэлдэ олзо оршо абаха түсэбөө тус захиргаанайхид үлүүлэн дүүргэ. Олзо оршын ба гаргашанууд талаар бюджеттэ багахан хуби гэхэ гү, али 1, 44 процент оруулагдана.

Гадна Виктор Чимитович захиргаанай дэргэдэ нийтэ нэгэн аяншалтын түб байгуулаха бодолготой. Аяншалтын замуудые эмхидхэхэ, тиихэдэ байгаалин гое һайхантай дүршэлтэй инструкторнууд - газаршануудан хүсөөр танила суулаха, аян замдан хоолуулаха, морин улаа болоод автобус, вертолёт гэхэ мэтые хэрлэгэхэ гэжэ тэрэ бодомжолдог.

Хүдөөгэй байдал ямар бэ?

боложо, зарим тэдэ ороо асуудалнууд гарадаг, гоёоһоо шотагай засаг баригшад «Бай-калкурорт» нэгдэлтэй үгтөө ойголсожо хүдээдэг. Гадна хэлэхэ холбооной, транспортн, медицинн талаар хашгалтын асуудалнууд шотагай захиргаанай хараһаа алдагдадаггүй.

С.БУДАЕВА, захиргаанай хүтэлбэрилэгшын туһалагша. Түхэнэй аймаг.

Амаршалга

АША ГАБЬЯАТАЙ, АРАДТАА ХҮНДЭТЭЙ

Буряадай элүүрье хамгаалгын дээд категориин врач Владимир Патанханович БАЗАРОН 1941 оной апрелин 29-дэ Базарай Патанхан Цэдэбэй Пагма хоёрой бүлэдэ хоёрдохин үринь түрөө нэн.

Хүбүүхэнэй хоёр харагтайхан боложо байтар, Германиин сэрэг совет хилые нэбтэрэн орожо, эсэгэнэ дайнда мордохон юм. Хамаг эршүүл халуун дайнда хамагдажа, хүндэ хүшэр нара, жэлнүүд унжыба. Эхэнэрнүүд тэрэ тоодо Цэдэбэй Пагма Доодо-Худанайнгаа Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо эдэб ажалай үүргые ээм дээрээ дааха баатай болоо хааб даа. Хүйтэн шэрүүн үбэлнүүд, хайрама халуун нажарнууд дүрбэн жэл соо унжыжа, зэрлиг дайсанай дарагдаһанай хойто жэлын 1946 ондо Патанхан Базарович Базарон дайшалхы олон шагналнуудтай нютагаа бусажа ерээ нэн.

1947 ондо Володя хүбүүхэн Доодо-Худанайнгаа эхин шатын нургуулиин бэлэдхэлэй класста оруулагдаба. Нуралсадаа бэрхэ хүбүүн жэлнээ жэлдэ, класснаа класста дамжан, 1958 ондо Хэжэнгын дунда нургуули түгэсхэб. Нуралсадаа саашадаа үргэлжлүүлжэ, Эрхүүгэй медицинһин институтдай стоматологическа факультедэй оюутан болоо. Тийн тус институтдаа амжалтатой дүүргэжэ, 1965 онһоо мэргэжэлтэ ажалаараа түрэл Хэжэнгэдэ хүдэлжэ, ажалайнгаа арюун намтар эхилээ юм. Хоёр жэл үнгэрхэдэ, Хэжэнгэдэ ахмад врачай орлогшоор томилогдоод, эмхидхэхы, хүтэлбэрилхы ажал эрхилбэ. Буряад Республикын Элүүрье хамгаалгын министрствын захиралтаар 1971 оной август соо Арюунын аймагай ахмад врачар томилогдоод, аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлбэ. Эндэһээ 1974 оной август соо Эрхүүдэ ординатурада Владимир Базарон нураба. 1976 ондо ординатурада дүүргэһэнэй удаа, республикын Элүүрье хамгаалгын министрствын захиралтаар Хяатгын меди-

цинскэ училищин директорээр томилогдоод, арбан зургаан жэлэй туршада үрэ ехэтэйгээр ажалаба. 1992 оной февральһаа Хэжэнгын аймагта дахинаа эльгээгдэжэ, стоматологическа поликлиникые толгойло.

Харин 1993 оной март хараһаа ахмад врачай орлогшоор томилогдон, аргаламжын хэлтэс даалгагдаба. 1996 оной январьһаа аймагай ахмад врачар дэбжүүлэгдэ.

Олон жэлдэ үрэ ехэтэйгээр ажалаһанайнгаа түлөө В.П.Базарон «В.И.Ленинэй түрэхөөр 100 жэлэй ойн баярта», «Ажалай ветеран» медальнуудаар шагнагданхай. 1984 ондо СССР-эй Элүүрье хамгаалгын министрствын захиралтаар «Элүүрье хамгаалгын отличник» гэхэн тэмдгээр шагнагдаа нэн. Наһан соогоо туйлаһан баян дүй дүршээлөө залуу врачарта дамжуулагдг хэн тулань, Владимир Патанханович тухай найн найхан үгэнүүдые оло дахин соносоһон хүм.

Буряад Республикын Президентын 1997 оной Зарлигаар В.П.Базарондо «Буряад Республикын габьяата врач» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ үршөөгдэб.

Владимир Патанханович, эсэгын хэды үхибүүдбта?

Миний аха Константин - барилгын инженер байһан юм. Намһаа доошоо Арсалан баһал барилгын инженер мэргэжэлтэй. Эгээ багамнай басаган, Эржэн гэжэ нэрэтэй. БГУ-да багшала. Педагогикын эрдэмэй кандидат.

Гэр бүлэ соогоо хэды үхибүүтэйбта?

Баяр хүбүүмнай 1966 ондо түрэн, агроном мэргэжэлтэй.

Оюна басагамнай 1967 ондо түрэн, медицинскэ училищи дүүргэһэн юм. Ашанар: Бэликто, Сэсэг. Зээнэр: Булат, Володя гээд биил даа.

Нүхэртний хаанахи бэ?

Нютагаймнай басаган байха, Бутидма Содбоевна - багша, (филолог). Эхынь өөрөө таниха байхат, Буда-Ханда Дараевна Жамьянова, Октябриин револющиин орденной кавалер, бүхы наһаараа хүтэлбэрилхы тушаалнуудта хүдэлһэн гүб даа. Ганса басага түрөөд, тэрэнэ миний наһанай нүхэр болохо хубитай байшоо... Иймэл даа.

Владимир Базарон оюутан ябаха хаһадаа спортоор хорёо хэдэг нэн. Боксоор Эрхүү хотын суглуулагдамал команцын бүридэлдэ ородог байгаа. Нэгэнтэ бэшэ Эрхүүгэй чемпион болоһон юм. Тийхэдэ дээдэ нургуулинуудай (ВУЗ-уудай) дунда үнгэргэгдэдэг «Буревестник» бүлгэмэй ехэ хорёондо Москва хото ошохоодоо, шангай хуури эзэлжэ, спортын мастерта

кандидадай зэргэ туйлаа нэн.

Совет засагай жэлүүдтэ элүүрье хамгаалха асуудал түрүүшын ээлжэндэ табигдадаг байһанай ушараар, манай Буряад оронһоо, тэрэ тоодо түрэл Хэжэнгэһэрэмнай, айхабтар олон врачар урган гараа. Саг түргэн ябана даа. Өөрөөшье мэдээгүйдөө жара наһатай болошобоб. 60 жэл - түүхын багахан хэһэгшые наа, хүндэ тон ехэ саг лэ! Хүнэй наһан богони, юумэ хэжэ үрдихэнэ лэ шухала, - гэжэ Владимир Патанханович уулзалгынгаа түгэсхэлдэ хэлээ нэн.

Владимир БАЗАРОНДО зориулаб

Орьёл үндэр ууланууд Орон Буряадайм түшэг лэ. Одон хурса хүбүүдүүд Олон арадайм шэмэг лэ!

Энэ наһанай элшые Эрдэмэй гүнтэй холбоолши. Эмэй нюуса шэдине Эхэ газарһаа олоолши.

Аяар үндэр абьяасышни Агуу сагнай орхихогүй, - Арюун аша, габьяешни Арад зомнай мартахагүй!

Зоной түүхын байһан сагта Зула мэтэ гэрэлтэхэш. Зүүн зүгэй найхан галта Зуун бэлиг гэгдэхэш!

Хүн сэдхэлээ зориулан, Хүндэ харгы дабаналши. Үхэл, аминай тэмсэл дээрэ Үргэһэ нойргүй ябаалши!

Маша хурса эрдэмээрээ Мамбын жолоо хүтэлнэш. Наһан арюун хэрэгээрээ Наһанай утые эдэлхэш!

Дансаран ДОРЖОГУТАБАЙ.

Арсалан ЖАМБАЛОВ

БАЙГАЛ ТУХАЙ ДОМОГНИ...

Баян Буряадай омогорхой байгал арюун далайгай баярай үгөөр домоглон, Баринам энэ шүлэгөө, Ага найман эсэгэнэрэй Аша, буюнгай хүдэгтэй Агуу наһан Алханын Аришаан-гээжэ сүршээгээр Гүнээгэ ехэ Байгал далай Гүрлөө долгун гобор

Гүндүү хүсэтэй урагхайн Гүн арюуһаа хүртээгээр Хонон-үнжэн аяншалһан Онон мүрэнэй хүбөөһөө Агуу малай атарлаһан Аажам тэнигэлэн талай Амбан суута Байгалдаа Абын найхан шүтөөһөө Эжын эрхим үрээлые Эльгэлэн гурсан

...дамжуулан

Алдар ехэтэй Байгал далай Аяар холоһоо түүхэлээ Арад зоной амидаралай Аришаан болоһон

Өбөргүй мэтэ уһан соһон Омоли заһаһаар хүндэ Олон янзын баялһаа Орон гэлхэгдэ хүртээгээр Номхон сэлмэг үглөөгүүр Нойрһоо нэрин таларжа Номин хүхэ үнгөөрөө Нара угтан толоржо, Үлхөө шүрээ-долгээрөө Үнгын холоһго талуунаа Үдэр дүүрэн миралзана Үльгэрэй далай наһууна Саяан уулын саһан

Саана холоһоо сайбалзана Сахали - сагаан шубуур Сахиржа долгиндо

...дүүжэнэ

Байгал - манай наһан

Байгал ехэ Азийн далай Буряад зоной уг гарбалы Буян, хэшэгэй дээжэ гэгдэ Туби гэлхэйн шэмэг бөөн Түмэн жэлэй түүхэдэ орон Түрүүн уян зүрхэ сэдхэлээ Түрэл ёһоор хүгэдэн зөлгөө Олон дахин эрьдэгэн зогсон Омогорхон найшаан

Ордоһолжо хүдэлбэл осон Орьёлмо хүрөөтэй

Дүтөөр таниха гэхэндэ Дүрбэн зүгүүдхээнь

Дүүрэн толгодол гэрэлдэ Дүрээ абхуулан баяржа Дадал найдамтай нүхэр Далай номгорон угтаа Дүүмэр залуухан байһан Дүүмэр мэтэ урин нэн

Байгал далай түрэл орондой Байгаалиин уута - мүдэ

Бахархан байдаг арад

Баян хэшэг бүхыгөө эндэ Булган, хэрмэн - үнэлэ

Бархан уулын ой тайга

Эм домтой халуун

Эрье зубшааг элбэг олоһон Хаб заһаһан, хандагай

Хажуудань хүршэ

Арсан хаһгал, үрэ жэмэстэ Агаар дайда эсбэр

Аһгар, Сэлэнгэ олон

Аһа урдын сэхэ холбоһон Хэдыгдэ дундаршагүй

Хэтэдэ баларшагүй

Энээхэн наһандаа дахыг Эрьежэ Байгалдаа хүрээ

Эрьдэгэн хүгэдэн хуураг Эльгэлжэ үрээлээ хэлээ

Байгал - агууеһе далайгай Байгал даа нэрээ нэрлүүдэ Бүмбэрсэг дээгүүр

Бүгэдын магтаал

К 56-й годовщине Великой Победы

Он совершил десять боевых вылетов

Я был знаком с Даширабданом Батожабаем в те молодые годы, когда шла подготовка к первой декаде Бурят-Монгольского искусства и литературы в столице Москве, которая прошла с большим успехом в 1940 году.

В 1941 году, когда началась Великая Отечественная война, многие молодые юноши были призваны в ряды Красной Армии. Требовалась срочная подготовка дополнительных летных кадров. Вместо аэроклуба в Улан-Удэ была создана учебная спецэскадрилья Восточно-Сибирского управления ГВФ, где они прошли летную комиссию для поступления в первоначальную школу летчиков. Учеба курсантов проходила на Верхней Березовке, где изучали теорию полета, материальную часть самолета ПО-2, штурманское дело, аэронавигацию. Летом палаточный городок располагался на территории аэропорта, где они учились летать.

Кроме меня и Даширабдана обучались многие юноши Бурятии. В их числе А. Бажеев, Н. Лебедев, Н. Халудоров, Б.

Дугаров, Г. Островский, К. Тарахановский, Ф. Поляков, Ф. Ангапов, В. Петров, В. Семушев, Д. Аносов, К. Разуваев и другие.

С окончанием данной школы нас направили в Новосибирскую школу военных летчиков, где летали на переходных самолетах Р-5 и С.Б. (Совет. бомбар.). Служба проходила в военном городке Бердска, где изучали материальную часть выше указанных самолетов, вновь набранных курсантов распределили по ротам в ожидании своих очередей, закрепляя инструкторами по подготовке летной практики.

Хорошо что с нами служил замечательный баянист с хорошим слухом Виктор Семушев, который организовал группу для участия в

Воспоминания о друге

художественной самодеятельности. Смотри проходил в городе Новосибирске. Даширабдан пел из оперы «Энхэ-Булат батор» арию хана один куплет и бурятскую песню. Я участвовал в квартете. 3 выпускника Улан-Удэнской школы и я пели песню «Сэнхэрлинхэн».

При доме офицеров нашей школы Даширабдан оформлял как художник стенную газету, писал разные плакаты. Он был смелым, пробивным. Чтобы заработать деньги, он рисовал ковры для спальни местным поварам. Несмотря на трудные военные годы, добился своего и побывал в Улан-Удэ.

Помнится смешной случай, когда застал нас начальник

школы, генерал-майор Мартьянов в доме офицеров. Надо же было угадать тот момент, когда я уснул за картиной «Три богатыря» и захрапел. Даширабдан за меня отшутился, говоря, что он мало спал ночью и решил отоспаться.

Даширабдан окончил военную летную школу на несколько месяцев раньше нас. По его рассказу он сумел закончить высшую школу. Успел он участвовать непосредственно на фронте, сделал около десяти вылетов.

Я среди выпускников был направлен в город Рязань в Высшую школу ночных экипажей, где служба проходила в городе Дягичево. В 1946 году по ходатайству Совета Министров был демобилизован для продолжения учебы по классу виолончели в музыкальное училище Улан-Удэ. О Даширабдане можно очень много рассказывать, о его трудовой деятельности многие наши читатели достаточно широко знают, как замечательного писателя, драматурга и почетного гражданина Москвы и Улан-Удэ. Мы гордимся им.

Сергей БАЛДАЕВ, Заслуженный и народный артист Бурятии.

О ценностях, которые дают нам силу и надежду

О БУДДИЗМЕ

НАМОБУДДАЯ НАМОДАРМАЯ НАМОСАНГАЯ

В основу своего учения Будда положил Четыре благородные истины (Дүрбэй үжэй): существует страдание (зоболонто юртэмсэ), причина страдания, освобождение от страданий, путь, ведущий к освобождению от страданий.

Страдание - болезнь, старость, голод, холод, бедность и бедность. Причина страдания - жадность.

сансары важна идея родственности (эхэ бологсон) и равенства (сасагуу) всего живого (хамаг амитан).

Хүрд. XVIII зуун жэл.

И у марксистов наличием этих идей, но только с той поправкой, что это относится к человеку и человечеству, что родственность не в предложенном смысле, а в смысле дружбы народов и у товарищества.

В освобождении от страданий и от пути «профанского» существования, в постижении пустотности (хогоосон) решающую роль играет самозабвение, медитация (сөдхэлэй бисалгал, тарни бүтээлэг). Кроме Восьмеричного пути, миряне-буддисты должны придерживаться пяти нравственных заповедей: не убивать, не лгать, не прелюбодействовать, не красть, не пьянствовать. А также совершать десять белых добродетелей (арбан сагаан буян), воздержаться от совершения десяти черных грехов (арбан хара нүгэл). Не выпячивать своего «Я». Проявлять терпимость.

Буддизмом отрицается значимость материальных благ. В течение шести лет отшельничества (даянда хуулга) Будда Гаутама занимался сосредоточением и умерщвлением духа и тела, уничтожением желаний. Это привело к духовному просветлению и нирване!

Мудрость буддизма состоит в том, что он на самого человека возлагает ответственность за освобождение от страданий сансары путем духовного просветления, а не дарует свыше готовое спасение. Огромно влияние буддизма в выработке традиций общинного пользования землей в Центральной Азии, в формировании восточного общинного человека, в основе которого лежат патриархальные начала. Буддизм - традиционное культурное наследие бурятского народа!

ОМ МА НИ БАД МЕ ХУМ! Эрдэнэ БАЛЬЖИНИМАЕВ.

МҮРГЭЛЭЙНГӨӨ ХҮРДЫЕ ЭРЬЮУЛЭН СОЁРХЫТ!

1941 ондо Хуртага хуурида гүрэн, мүнөө Закаменск хотодо ажалуудаг, олондо мэдээжэ болоһон Алексей Шойжолжапович НОРБОВЕОЙ, хэмээхэ бөө хүнэй 60 наһанай баярай ой байгша оной майн 9-дэ гүйсэхэнэ.

Уг изагуурын хойно угай Даниган аймгай. Дани гэжэ хүн Гүнхэнөө нүүжэ эрхэн, ехэ хүбүүнинь - Хасууртайн, баганы Омойхын голдо хуурижаһан байха юм. Мүнөө Бүргэ, Хуртага, Сахир, Бургалтай хууринуудта Данин уг удамууд ажалуудаг.

Алексей Шойжолжапович уг удха соогоо 7-дохин үеһэ болоно. Үбгэн аба Борбоогой Тойндол гэжэ шэн хуушан монгол, гүбэд бэшгэ, ном мэдэхэ, гүрэм уншаха, шоо табиха, хажуулаарнь бөө мүргэлээр орон дэхэй тахиха, тайла тайха, гаргаа домтой, эдэб үбшэнүүдые аргааха шадабаритай, муу юумэнүүдые зүбөөр хаража, заһажа, үргэл мүргэл хэжэ үгэхэ бэлэгтэй хүн байһан юм. Зэдэ голлой үерлөөд байхада, хагдалдаггүй-мореороо гараад лэ ябадаг байһан юм гэжэ наһанай зон нэгтэ бэшэ хэлсэдэг. Элигсэт хулисагуудын Монголһоо гараһан дархан удхатай бөөнөр, удаганууд байһан, тэдэнэр үе дамжан эрөөн шажан мүргэлэй жама ёһо наринаар сахижа, хүн зоной аша туһада бүхы шадалаа бэрхээр зориулдаг байгаа юм.

Юрэнхүдөө, дүтин түрэлүүд, аха дүүнэр соонь ехэ зиндаатай ламанар, бөө удаганууд олон байгаа юм. Алексей Шойжолжаповичай үелээ аба Мухарай Даниган габжа Баруун Жуугай 99 дүбшэнүүдэй нэгэн гэжэ тодорһон, ном хаялсаһанай хүүлээр Ваангайн хүрэнэй (мүнөөнэй Булган хот) бүхы ламанар Даниган габжада шаби орожо мүргэлэн гэжэ хүнүүд хөөрлэддэг. Мүн Дугар-Цэрэн, Батажаб гэжэ түрэн абганарын Санагын дасанда, Ваангайн хүрэндэ хураһан, аграмбын зиндаатай ехэ эмгэнэр болоһон, 30-аад оной хатуу шэрүүн сагыс амид мэндэ дабажа, 1969 оной барагдатар, Монголой Гандан Тогчиин хийдтэ хуража байһан юм. Мүн лэ үелээ абгазын, Цэдэнжабай Цэбжэд-Доржо гэжэ удаган 18 наһандаа Монгол нүүрэнһе һаа, Алексейдэ ходоодо һаналаа табиддаг, хурагшаддаг, мэндээ эльгээдэг байгаа юм.

Мини наһанай намтар эгээ юрын хүнэй ажабайдал, гэжэ Алексей Норбоев хөөрлэдэг. Хуртагын эхин хургуулида, Сахирай дунда хургуулида хураад, Улаан-Үдэн Хүдөө ажахын техникум дүүргэлэй удаа, армин албанда гурбан жэлэй туршада ябааб. Тиигээд лэ 30 гаран жэл соо «Россельхозтехникин» Захааминий аймгай отделенид автомашинуудые техникескэ хангалын станцида (СТО) инженерээр хүдэлжэ гараһан байна. Энэһэнээ гадна Санагын совхозой ахмад инженерээр 4 жэл хүдлөө һэм.

Нэгтэ Тойндол бөө өөрынөө хүбүүн Шойжолжапта ингэжэ хэлэһэн юм: Шинин 7-дохин үхибүүнни хүбүүн түрэхэ. Тэрэнһе наринаар үргэжэ табихан. 40 наһатайдаа аяга бариха. Мини юумые (бөөгэй хэрэгсэлүүдые) хадагалжа ябаад, тэрэ хүбүүндэ тушаажа үгөөрэй. Үнхөөрөөһнө, Алексей гэр бүлэ соогоо долоодохин юм. Үбгэн абын эрхи, толи г.м. юумэнүүдые эсэгэн хүбүүндэ дамжууһан байна.

6 наһатай ябахадань, Шар-Азаргын Шагжин Дана гэжэ бөө Шойжолжабайда ороод хуураа һэн

ха. Алексей хүбүүнэй газаһаа наадаһаар орожо эрэхэдэ: «Энэ хүбүүн аяга бариха хүн. «Хара хүбүүн» гэжэ нэрэ үгэһыг», - гэлэн гэдэг.

Мүн лэ тэрэ үедэ Хуртага хуурида Жаншаб гэжэ хүн зондоо ехэ хүндэтэй, буянтай үбгэжөөл бангаа юм. Ербөгэр хара хахалтай, дунда эргэн бээтэй, хурса хайхан харасатай, бурханай ном, тарни уншадаг, үбгэн хүнһе аргадаг, сэргэм дээжэ үгэдэг байгаа. Эдэбзын яра шарха халуун элюур долсожо байгаад таримдажа, ехэ түргэн эдгээхэ, бороо хура оруулаха, болоулаха шадабаритай, үдэр хүнһе мэдэнгүй, хүндэ туһааха гэжэ оролдодог.

Бодисадын бурулбаатай хүн

нэгтэһнө арсадаггүй, ёһотойл нигүүлсэхы сэдхэлтэй хүн байгаа юм.

Жаншаб үбгэн Алексейдэ аргагүй найнаар хандадаг, ехэ дуратай байгаа. 5-6 наһатай заахан хүбүүе ходо хажуудаа абаад ябадаг һэн. Уһа горхойной, булагтай эхиндэ, обоо, уулын хажуудаа сэргэм үргүүлдэг байгаа. Юунэй түлөө үргэн гэгшэһинб гэжэ ходо заажа үгэдэг байгаа юм. Энэ хүбүүндэ зальбаржа ябагты, дээжэ үргүүлдэгты, гингэбэлтэй хэрэг ходоодо бүтэлэн лэ байха гэжэ зондо хэлэдэг байгаа юм.

10-аад жэл соо найжалжа, бөөгэй шажан мүргэлэй нилээдгүй олон, онсо шухала, нангин июуса зүйлүүдые заажа үгэлэн байха юм. Гэртэхиндэнь, эжыдэнь захидаг байгаа: «Энэ хүбүүе үхэрчин бузарһаа, ондооһые бузартай газарнуудһаа нарилан хамгаалха, ходоодоо сөбөрээр, һаннаар абажа ябах», - гэдэг һэн.

5-6 наһатай Алексейе хүнүүд гэртэ абаашажа, дээжэ үргүүлдэг боло һэн. Үгөөгүүр нэрхэдэнь, хоер алын дээрэ сагаан саахар обойтор баринхай хүлээжэ хуураад, тэрэ табатайхан хүбүүе мур дээрэ хуулажа, гэртэ абаашадаг байгаа.

Нэгтэ 13-тайдаа эртэ үгөөгүүр Шомойхын голлой Ехэ үбэрэй хормойдо хэр туужа ябатарнь, мал соонь одоо хайхан соохор морин үзэгдэбэ. Тэрэ мори барижа абаха гэрэн бодолтой хойноһоонь ябатарһаа, гинтэ харан гэлэһини, айхалтар хайхан эхэнэр хүн тэрэ мори унанхай, энэ эбхилэн байтараа, гараараа далаад, саашаа хатарган ябаһоо һэн. Гэртэ эрэдэ, абадаа хэлэхэдэнь: «Зай, яаха һэм, бараг, һайн гэгнэ, хаа-яа хүндэ нимэ юумэн

харагдаһа юм», - гээ һэн. Харин Мэлэ шотагһаа ябаһан Бандюурай гэжэ суутай бөө үбгэн:

- Энэ хүбүүндэ төөбинь, Данин удаган харагдаба гэгшэ, - гэжэ хэлэһэн юм.

Мүнөө Хоридо хуудаг врач Михаил Цыбиков Алексей Шойжолжаповичай үхибүүн наһанай һалашагүй нүхэр байгаа юм. Ходоодо сугтаа наададаг хоер нэгтэ Хуртагын шудхаланда, Зэдэ голлой ехэ сээл соо шунгажа байтараа, эрьюулагда татагдажа, уһанда шэнгэжэ эхилбэһнө, гарасалдаһан юм. Юумһаа тухаюулажа, аюулгүй газарта, томо шулуун дээрэ гараад, гинтэ харан гэгшэнь, эрбэ дээрэ эхэнэр хүн хоер хүбүүдые хараад байһан гэхэ.

40 наһа хүрэхингөө урда тээ үбдөөд али олон юумэндэ тухашаран алдаһан юм.

Тиигэбэһнө бөө ариууджа, Түнхэндэ хэды Данин ошожо, мүн бөөнэрһөө хэды дахин угааага гаража, һанаа сэдхэлһын заһаржа, бэснэ элүүржэжэ, хүн зоной хэрэг бүтээжэ эхилээ һэн.

70-аад оной эхээр, 30 хүрээ ябаад, ажалан хэрэгээр Монгол орон ошоод ябахадһаа, Цэбжэд-Доржо удагантай уулзаба. Үелээ абгазын монгол удаганда абаашажа, адислуулаад, түрүүшын шанар хүртээһэн байна. Монголой удаган:

- Энэ хүн - ехэ хүн. Хүндэ аршаан хэжэ туһааха, - гэжэ хэлэһэн гэдэг.

Алексей Шойжолжапович Захааминийгаа аймгад ехэ хүндэтэй юм. Олондо һайнаалтай.

Хүн зоной дунда хэлбэршгүй нэрэтэй. «Ехэл хүн ха юм даа», - гэжэ наһажаал зон хэлээдэг. Үбшэндэ дайрагдаһан, муу үйлэ хэрэгүүдтэй ороолдоһон хүнүүдые аргадаг, абардаг. Хамгаалхаһаа гадна, эдэб тодорһоо тэдэнэй ажалуудалыс, харгы замые саашадань ариууджаха үгэдэг.

Хэр угһаа хойшо мүргэдэг, шүтэдэг байһан Захааминий орон шотагай ээдрье, хад сабдагуудые тахидаг, ообо тайла үнгэргэдэг. Энгорбойн Хүүхэн Бүмбэй, Нуртын Дулаан хаан, Хуртагын Хангид - Заарин, Шабартын Таалагта болон ондооһые газарнуудта ехэ тайга тайжа, мори, буха нэрлэдэг, төөртэ хаядаг (тэрэн хүн зоной һийн хайхан ажабайдалай, адуу малай, эд зөөрини арибидхалын, зол жаргалай, энхэ тайбанай, үри хүүгэдэй эрдэм номой дэлгэрхын түлөө зориулагдадаг). Мүн үдэрһөө үдэртэ хүнэй хэрэг бүтээжэ байдаг гэгшэ. Бурядайн бүхы шотагуудһаа, Улаан-Үдэ хотһоо, Байгал далайн хойто бөсөн газар шотагуудһаа, Алайр Боохонһоо, Шэтэ, Ага тойроһоо хүнүүд ерээжэ мүргэдэг. Түрэн тоонто, гал гуамта, уг изагуур, бөө мүргэлэй ехэ тэнгэринэр: Даян Дээрэхи, Буха-Ноён болон ондооһые тэнгэринүүдые тахидаг, үхибүү найжалдаг, малда сүр табиддаг. «Хэсэ хэнгэрэг» эблээһин бүхы буряад зонойнгоо мүргэл хэхэдэ, хабаадалсадаг, мүн эрхи, шоогоор үзэл үзэдэг энэ хүнһай гайхалтай номгон даруу зантай, хайхан һанаа сэдхэлтэй, ёһотойл бодисадын бурулбаатай хүн юм.

60 наһанайн алдар солото ойгоор халуунаар амаршалха зуураа бидэнэр, Захааминий хүн зон, хамаг зоной туһада бөө мүргэлэйнгөө хүрдэ эрьюулен соёрхыт, ута наһа наһалыт гэжэ шүтэхэ байлалди.

Сэнгэ РИНЧИНОВ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А.Ш.Норбоев.

ҮҮСХЭЛШЭ

1961 оной февраль нарада отарануудта хурьга абалсаха хүнүүг дуталгаба. Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй совхозой Улан-хаанай отделениин ветеринарна врач, партийна эмхиин секретарь Зоригто Раднаевич Будаев энэ асуудалыг отделение эрхилэгшэдтэй сугтаа шийдхэдэг байгаа.

Январийн янгинама хүйтэнэй хүни Уланхаан тосхондоо 27 километр холо болохо Кынкысер ошободги. Баргажан мурэн дээгүүр хашарай гараанда, бидэнэр Сыем тойрободги.

Тэндэ малшанаар Сигизмунд Ухинов ажаладаг хэн. Урга жэлнүүдтэ тэрэ Шалсама жьштээ хонишоноор ажаллахан, яһала гүй гүршэлтэй болоһон байгаа.

Удаан саг соо хөөрлэжэ, энэ малшана хонишон болгохо тухай шийдхэжэ ербэбдги. Отделениин эхэ хонигой 8 отарын хоорондо социалис мүрысөөн хэр эмхидхэгдэнэб, мүн хонишод хэр зэргээр шэнэ түл абалгада бэлдэнэб гэжэ хайнаар шалгадаг хэмдги.

Һайнаар түл абалгада бэлдэнэ хонишод бэлгүүдтэ хүртэдэг хэн. Социалис мүрысөөнэй ябасые Зоригто Раднаевич эхинһээнэ эсэстэнэ хүргэдэг бэлэй.

Хонигой хурьгалха үедэ Зоригто Раднаевич отарануудта ошохо график табяад, тэрэнэй хойноһоо хингалта эрхилдэг байһан, гэжэ үнинэй малшан Сэндэма Абидуевна Дамбинова хөөрэнэ. Мүн партийна эхин эмхиин агитаторнууд Галсан Хуриганов, Еши Мунгунова, Доржи Галсанов гэшэд гүрэн түрэн болон улаасхоорондын һонинуудыг хонишодто хөөрөжэ, тэдэнэй сэдхэлые баясуулдаг хэн.

Отарануудай ахалагша хонишод Аграфена Бубеева, Евдокия Баханова, Сэндэма Дамбинова, Шалсама Ухинова 100 эхэ хониндоо 90-100 хурьгадыг түлжүүлдэг, мүн ноһо абаха түсэбөө жэлһээ жэлдэ гүүргэдэг байһан. Мүн энэ шухала хэрэгтэ партийна эмхиин үүргэ тон ехэ байгаа.

Зоригто Раднаевичай үүсхэл оролдолгоор эгэ бүхы амжалтанууд туйлагдаг хэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран, Буряад Республикын габыята ветеринарна врач, Россин хүдөө ажахын отличник Зоригто Раднаевич Будаев хани нүхэр Цырема Батуевнатайгаа үхибүүдэйнгээ үринэрые үргэлсэжэ, амгалан тайбан ажаһууна.

Владимир БАТОРОВ.

Хүдөө нотагта түрөөшэд, Хизааргүй замбуулинда дуратайшуул, шагныт! Хүүгэн үхибүүд байхадаа, Зумбараани нүхэндэ уһа Зөөжэ, шэрэжэ гүйхэдэмнай, - Зэрлэгээтэ талын булжамуурай Зунай наранда эльбүүлээд, Зүрхэ хүдэлгэн жэргээдэгы, ханыт!

Хоёр дала арбагашуулан, Хөөрэн өөдөө дэгдээд, Булжамуурай жэргээхые дууладагаа,

Борохон шубуутай хани ябаһанаа Бүүбэйлэн багадаа үлгэдүүлһэнэ, ханыт! Шэнэ хонхын абяан шэнгээр Шэхэндэ ходо́л дуулдан, Шэнхинэжэл, жэргээжэл байнал, дуулыт!

Тэрэл бишыхан шубуухай Тэршэгэнээд, өөдөө нишдэб. Тээ тэрэ обогорхон бүрдэг соо гү,

Тэбхэгэрхэн шулууд доро гү, Тэндэл бэлдээ ха уурхайгаа, Тухайлхал байхат!

Тон аймхай, баарһан булжамуур, Түргэнөөр холодыт саашиа, ошым!

Балиар манай наһанда Бүхэли үдэртөө хөөрөөдэ Булжамуурай хөөрөө шагнаһаншуу,

Огторгойн оройһоо ханхинаад, Орой дээрэй уһананшуу. Олон эдэй мүнгнэшуу,

Аятай наришхан абяань Арюудханал хүнэй сэдхэл, ойгыт!

Мүнөө наһатй болоходо, Мүнөөхил булжамуур дахаланшуу,

Муу бодол толгойһоо Мухариулаад, түрүн заргаланшуу,

Хүүгэндэл гүйхэдөөд ади Хөөрхы борохон шубуухай Хэлһэн юумыень ойгтоод, Хөөрлэдэжэ, ухаагаа заһалба мэдэм!

Светлана МАХАЧКЕЕВА багшын ажалтай ветеран

ЗОБОҢОНДО ТУҢАЛХА ЗАЯАТАЙ

Олонхи хүнүүд наһанайнгаа, ажабайдалайнгаа гурбанай хоёр хубине ажалдаа зориулдаг хай юм. Һаяшаг Елена Сократовна, Савелий Лопсонович Дугаровтанай ажалай намтартай хүсэд танилсаад байхадан, тэдэ дээрэ хэлэгдэнэн үгэнүүд наһанандан ороодхөө хэн.

Үнэхөөрөө, эдэ хоёрой эдир залуу наһанайн түрүүшын инэг дуран, эрдэм нургуулин эхин харгы, хүсэл эрмэлзэл, хуби заяан, зол жаргалын - булта шэлэһэн ажалтайн сэхэ холбоотой гэхээр. Тэдэнэр бүри жаахан үхибүүд ябаһанаа эмшэлэгшэ врачинууд болохобди гэнэ хүсэлтэй байһан.

Тэдэ тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлэйн, ажабайдалайн, наһанайн харгы хэзээ нэгэтэ ниилэжэ, ёһотойл хуби заяанайн хэрэг болохо гэжэ аяар холын 1950 гаран онуудта хэн мэдэхэ бэлэй.

Уһан хара Луу жэлдэ 1952 оной февраль нарада Буряад оройной эгээл баруун хойноһой Ахын аймагай Орлиг тосхондохи айл Елена Николаевна болон Лопсон Гомбоевич Дугаровтанай гэр бүлэдэ түрүүшын хоёр басагадай хойноһоо одоошье эсэгын хүлэһэн хүбүүн Савелий түржэ, түрэл гарал, хүршэ хубөөнэршын хуһидэлһэн юм аабза. Тэрэнэй һүүлдэ гурбан жэл болоһон хойно республикын зүүн - урда захын Хэжэнгэ тосхондо 1955 ондо хун сагаан хонин жэлдэ олон үри хүүгэдтэй айлайхи Анна Григорьевна болон Сократ Багаевич Батороевтонай гэр бүлэдэ арбадахи одхон хүүхэн Елена басаган түржэ, баһал баяр зугаа болоо лэн бээ.

Он жэлнүүдшые уһан шэнгээр урдан ошожо, Савелий хүбүүн нотагта арбан класс дүүргээд, 1969 ондо Яхадай Гүрэнэй университетэй медицинэ-мшэлгын факультетэ хурахаа ороо бэлэй. Эмшэлэгшэ болохо хүсэл бүри баһаһан тэрэндэ бии болоһон байгаа. Ушарын юуб гэхэдэ, Елена Николаевна эжын ходо үбшэлжэ, үшөөл залуугаар, һая дүшэ гара наһатайдаа нүхэрөө, табан үхибүүдэ орхөөд мордоһон юм.

Би тийхэдэ нургуулида хуража байгаа. Миний дүүнэр Сергей Баяр хоёр бүри баганууд хэн. Урдаа хараха хүмнай - хатуу шэрүүн дайнда ябажа, хундөөр шархатажа, бэе муутай боложо эрһэн эсэгэ Лопсон Гомбоевич, мүн Людмила (мүнөө Россин габыята артистка) Натали хоёр эгшэнэрнай үлөөд байхадан, би эмшэлэгшэ - врач мэргэжэлтэй байгаа һаа, эжыгээ абархал, аргалхал хэм гээд досоогоо шэбшэгшэ бэлэй. Тиймэһээл медицинын институтта орожо хураха хүсэл ухаан бодолдом бүхөөр хадуугдаһан ёһотой, гэжэ мүнөө Савелий Лопсонович хөөрэдэг.

Тэрэнэй табадахи курсда хуража байхад, хуби заяагаа холбохоо бэдэржэ эрһэндэл 1974 ондо Елена Батороева Шэтын медицинын институтта хурахаа ороһон аад, өөрынгөө һайн дураар Яхадай Гүрэнэй

университетэй медицинын факультетэ ошожо ороһон юм. Лена юундэ заатал һаа, эмшэлэгшэ-врач болохоо эрмэлзэб гэхэдэ, нэгэдэхээр, тэрэнэй эжы Анна Григорьевна Хэжэнгын аймаг соо эгээл түрүүшын медфельдшерпүүдэй нэгэн байһан, бүхы наһаяа хүн зоной элүүр энхые сахиха хэрэгтэ зориулан хүн байгаа. Хоёрдохөөр, Батороевтонай арбаад үхибүүд соо багшанар, иңженер, эрдэмтэн гэхэ мэтэ мэргэжэлтэд олон аад, оройдоол нэгэ врач (Лев Сократович ахань) байгаа ошуу.

Тийгэжэ Елена Савелий хоёр тэрэ хори гаран жэлэй саана хойто зүгтэ түрүүшынхэ харалсажа, удаһыбегүй бэе бээдэ дурлажа, хуби заяанайнгаа харгы нэгэдхэлһэн намтартай. Тэрэнһээ хойшо тэдэнэй һуралсалайшые, ажабайдалайшые зам алгасаагүй, нэгэ тээшээ зурыгаа. Гансал 1975 ондо Савелий университетэдэ дүүргэжэ эрээд, нэгэ жэл тухай Гусинозёрск хотын районно больницада хүдэлжэ, интернатура гарахадан, Елена Якутскда хуража байгаад, түрүүшын заахан хахасала болоо лэн бээ. Удаһыбегүй заахан Андриуша хүбүүн түржэ, залуу гэр бүлые одоошье бүхөөр бэхижүүлээ.

Ленын эжы баабайн, эгшэнэр, аханарайн харалсаа, дэмжэлсэгүй һаань, манда сэхэ хүндэ байха хэн. Түрүүшынгээ хүбүү Андрише бүри нарайһань Хэжэнгэдэ эжы баабайндаа орхөөд, Лена Якутскда хуража байгаа, би Гусинозёрскдо жэл тухай хүдэлжэ, Омскын институтта хоёр жэл соо ординатура гарааб. һүүлдэн гэр бүлэһөө баһал холо Сэлэнгын аймагай Ноёхонхой участково больницада ахамад врачар 3 жэл соо хүдэлхэ баатай болооб. Тэрэнэй удаа Ленын Якутскда хуража, университетэдэ дүүргэжэ үедэ би тэндэ урилгаар ошожо, научна

хүдэмэрилэгшөөр ажаллааб. Тэндэ хойулаа байгаабди, хүдэлөөбди. Юрэдөөл, Андриушканын аба эжындээ өөдөө болоһон хубүүн гээшэ, гэжэ Савелий хөөрэнэ.

Одоошье 1983 онһоо тэдэнэр Ленын түрэн нотаг Хэжэнгын аймагта районно больницада хүдэлхэ, аба эжынгээ буусдаа зааха түбхинэхэ, гэр байрын ажал хэрэг эрхилхэ, адууһа малшые бариха аргатай болоо, Юля басаган түрөө. Елена

Сократовна 1983 онһоо 1990 он болотор Хэжэнгын түбэй больницын хүүгэдэй отделеине даагшаар ажаллаа. Савелий Лопсоновичые баһал тэндэ хэдэн жэл хүдэлөөд мэргэжэлээ (фтизиатр) дээшлүүлхын тула Улаан-Үдэ эржэ, уушханай ханяаданай диспансерэй 9-дэхи отделеиндэ ажаллаа хэн. Тэдэ "зүүн хайшаа шэглэнэб, хойноһоонь һабагша-ниидхэ таталдаха" гэнһэндэл, Елена баһал нүхэрэйнгөө хойноһоо эрээд, Омскын институттай ординатурада заочноор хуража, фтизиатр мэргэжэлтэй врач болоод, Шэлэй завод шадархиг уушханай ханяаданай больницада хүүгэдэй отделеине даагшаар 10 шахуу жэл хүдэлжэ байна. Савелий Лопсонович һүүлэй 3 жэлдэ Дээдэ-Онгостойн уушханай ханяаданай үбшэнтэнэй больницада ажаллаа. Түрүүн ахамад врачай орлогшоор, удаань ахамад врачар дэбжүүлэгдээ хэн. Тэрэ хүдэлжэ байгаад, аспирантура дүүргэжэ, медицинын эрдэмэй кандидаттай нэрэ зэргэ хамгаалаа. Эрдэмэй докторой диссертаци бэшэе абанхай. Елена Сократовнашые нүхэрһөө гээгдэнгүй, аспирантурада заочноор хуража, эрдэмэй кандидаттай диссертаци хамгаалхаар бэлдэнэ.

Эдэнэр хүнэй үбшэн зоболонтой тэмсэхэ, зобон тулиһан зондо туһалха ажал

шэлэхэхэ гадна, зариманай эгээрхэхээр, халдшанаа аа гүбдэ гэжэ аймшагтай хүндэхэн үбшэнтэй носолдохо шэглэл хамга хүсээ зориуланайн нэгэ талаараа аюулай. Тэдэ халдабаритай үбшэн гээл врачинууд, медстрануу, хүнийе эмшэлэхэхэ арсаһы эрхэгүй. Бурхан тэдэнишэ үршөөнэ, харана ааб даа. Буянтай хэрэг бүтэнэ ха юм.

Хуби заяагаа холбоһон, нэгэ амин зон болоһон хойноо хаанашы бэе бээ дэмжэжэ, ходо туһалаалсажа ябаһанаа ондоо юун байхаб. Ленын ажалын хүндэ. Жараад бүри жаахан, тээ томохоншые үбшэ үхибүүдэй хуби заяан тэрэнэй гар соо байна. Хамаг саг, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ баатай болоо. Минийшэ хүдэмэри хүнгэн бэшэ. Иймэ хомууд шэлэһэн хойноо яахыши, гэжэ Савелий энеэбхианэ.

Ажалдаа даншые ехээр дашууржа ородог хоёр лэ дээдэ заримдаа гэртээ, үхибүүдтэ анхарал ёһоор хандуулаһан гэжэ эзмэлэгшэб. Гээд, Анна Григорьевна төөдэй хэлэнэ.

Дугаровтанай үхибүүд мүнөө томо болоо. Андрише технологическа университетэй дүүргээд, республикын автомобильна харгыг управленидэ хүдэлнэ. Юм басаганиншэ Буряадай гүрэнэй университетэй Зүүн зүгтэй хэлэнүүдэй факультетэдэ гурбадахи курсда хурана.

Савелий Лопсонович Елена Сократовна хоёрые үнийнэй һайн таниха, мэдэхэб. Анханашы тэдэнэр хүнгэн залуу гэжэ илгаагүй хүн бүхэнишэ хүндэлжэ, урин зөөлөөр хандажа хураһан зон гээл һангаһаб. Тиймэл хүнүүд эмшэлэгшэд болоходоо үбшэнтэндэ тааруу зохида үгэ оложо, мууданан наһаань заажа шадана. Хайралахы сэдхэл, урин дулаан хандажа зөөлөхэн гарай хүрээ гээшэ эм домһоо дутуугүй эмшэлэг хүсэтэй гэжэ үнийнэй мэдэжэ. Тэрэнгэй хамта ямаршые сагтэ үбшэнтэндэ туһалхы эрмэлзэлтэй, ажалдаа хүсэ шадалаа гамнангүй зориулаа. Загтай хадаал эдэ хоёр хаанашы хүдэлхэдөө магтаалтай хүндэтэй ябана.

Нүгөө талаһаа залуудаа аһа боложо, зарим ушарта ажабайдалай али олоо бэрхшээлнүүдшые дабажа баяр жаргал үзэжэ, хамтанын хүсөөр бөөмэйлэн бэхижүүлһан гэр бүлынгөө уурхайе наринаар сахижа, эбтэй эгшэ ажаһууһаниншэ һайхан. Елена Сократовна бага түргэнхэ шангаһан, яб гэмэ эрнэхэн зантайшые һаа, хамаг юуные ухаагаараа ойгожо шадана эхэнэр. Савелий Лопсонович хадын угай хүбүүные һаа анханай түбшэн даруу зантай, олон үгэгүй, бодомжтой, ёһотойл "эмээлтэ хазаргые багтааха", юушые тэбшэхэ тэнсүүлхэ эрэ хүн.

Түгэсхэлдөө энэ гэр бузаа али бүхы амжалта, амгалай байдал, аза талаан, элүүр энхые хүсэхэ байнаб.

М. НАМЖИЛОВ ажалай ветеран. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дугаровтан гэр бүлөөрөө.

9, среда

ОРТ

09.00 Новости
09.15 Музыкальная программа к Дню Победы
09.45 Александр Збруев и Евгений Урбанский в фильме «Пядь земли»
11.05 Играй, гармонь любимая!
11.35 Алексей Маресьев в программе «Жизнь замечательных людей»
12.00 Новости
12.15 «День Победы». Праздничный канал
12.30 Х/фильм «Был месяц май»
14.20 «День Победы». Праздничный канал
15.00 Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный Дню Победы
15.55 Д. Тухманов. «По волне моей памяти». Концерт с участием Л. Лещенко, С. Ротару, И. Кобзона
18.10 Х/ф «Горячий снег»
19.50 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания
20.05 Праздничный концерт
22.00 Время
22.40 Х/ф «В бой идут одни старики»
00.05 Дню Победы посвящается. Концерт Петра Тодоровского и Гарики Сукачева
00.55 Малкольм Макдауэлл и Энтони Куин в триллере «Переход»
02.25 Москва. Праздничный салют в честь дня Победы
РТР
09.29 ДЕНЬ ПОБЕДЫ.
09.30 Сергей Иванов и Михаил Кохшенов в комедии «Дачная поездка сержанта Цыбули». 1980 г.
10.40 БОЛЬШОЙ РЕПОРТАЖ РТР.

«Непридуманные герои». «Солдатушки - бравы ребятушки...». «Берлин». Документальный фильм.
11.05 БОЛЬШОЙ РЕПОРТАЖ РТР. Сергей Гапонов. «Красное вино Победы».
12.20 «Виктория». Фестиваль солдатской песни.
13.50 Концерт Иосифа Кобзона
15.00 МОСКВА. КРАСНАЯ ПЛОЩАДЬ. ВОЕННЫЙ ПАРАД, ПОСВЯЩЕННЫЙ 56-Й ГОДОВЩИНЕ ПОБЕДЫ В ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ 1941 - 1945гг.
16.00 ВЕСТИ
16.20 Концерт Иосифа Кобзона. Продолжение
17.30 Х/ф «Любовь земная».
19.00 Х/ф «Судьба». 1-я и 2-я серии.
20.50 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». МИНУТА МОЛЧАНИЯ.
21.05 Х/ф «Судьба». Продолжение
22.00 ВЕСТИ
22.30 ВЕСТИ-МОСКВА
22.50 Евгений Сидихин, Нина Усатова и Леонид Ярмольник в фильме «Барак». 1999 г.
00.45 Татьяна Самойлова, Алексей Баталов и Василий Меркурьев в фильме «Летят журавли». 1957 г.
02.20 «После войны». Концерт группы «Любэ», посвященный Дню Победы. Передача с Красной Площади.
03.40 «Время великих песен»
ТИВИКОМ
09.00 «Прогноз погоды». «Телемаркет»
09.20 «Недвижимость»
09.25 «Жизнь без риска»
09.30 «Ворованный воздух». Лидия Русланова.
10.00 «Хит-парад на ТНТ»
10.30 М/с «Сейлормун снова с нами»
11.30 М/ф «Путешествия Гулливера»
Фильм «Талисман»

14.15 Комедия «Улица полна неожиданностей»
15.50 Поздравление ветеранам Великой Отечественной войны мэра г. Улан-Удэ Г.А. Айдаева
15.55 «Музыкальные поздравления»
16.30 Киноповесть «Старшина»
18.20 «Музыкальные поздравления»
18.50 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
19.05 «Музыкальные поздравления»
19.30 Сериал «Люди в штатском»
20.30 «Телемаркет»
20.45 «Наполним музыкой». Дню Победы посвящается...
21.30 Драма «Генерал»
23.40 «Страсти по Соловьеву».
00.15 Криминальная драма «Смертельное искушение»
АРИГ УС
08.00 «Сегодня» с А.Норкиным
08.25 Спорт. Метеопрогноз
08.35 К Дню Победы: х/ф «А зори здесь тихие». 1, 2 с.
11.55 Восточный экспресс
12.10 Программа «Забывший полк»
13.10 ТК «Ариг ус» предлагает: киноконцерт «Мы помним»
13.30 К Дню Победы: П.Кадочников в фильме «Подвиг разведчика»
15.05 Чай-клуб: Петр Тодоровский, Джо Адамов, Май Мастергази
15.40 ТК «Тумэр Морин» предлагает К Дню Победы: Валентина Серова в фильме «Жди меня»

17.25 Победоносный голос верующего
18.00 Новости
18.15 ТК «Тумэр Морин» предлагает
18.20 Музыкальный подарок
18.55 ТК «Тумэр Морин» предлагает
19.20 ТК «Ариг ус» и Бурэнгеро представляют: «С теплом и светом»
19.45 Формула успеха
20.05 Музыка кино: М.Бернес
20.15 Х/ф «Смелые люди»
22.10 Фильм Светланы Сорокиной «Песни войны»
23.05 К Дню Победы: х/ф «Генерал»
ОТВ
09.00 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
10.00 Музыка на СТС
10.10 Товарный ряд
10.30 Т/с «Мелроуз Плейз»
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Скуби и Скрэппи»
17.30 М/с «Бэтмен»
17.50 Товарный ряд
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Т/с «Частный детектив Магnum»
20.00 М/ф
20.20 Товарный ряд
20.30 Клип-презент
21.00 Т/с «Star Trek - Звездный путь»
22.00 Кино на СТС
НТВ
09.00 «Сегодня»
09.40 Наше кино. Валентина Серова, Лев Свердлин и Борис Блинов в фильме «Жди меня»
11.20 Наше кино. Валентина Хмара,

Вячеслав Тихонов и Юрий Бельков в фильме «Жажда»
13.00 «Сегодня»
13.20 Наше кино. Вера Шершнева, Борис Андреев, Петр Алейников и Марк Бернес в фильме «Большая жизнь». 1, 2 серии
17.00 «Сегодня»
17.25 «Большие родители»
18.05 «О, счастливыч!»
18.55 Док. фильм «Парад Победы»
19.50 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания
20.05 «О тех, кого помним и любим...»
21.00 «Сегодня»
21.45 Наше кино. Елена Шанина, Леонид Быков и Владимир Конкин в фильме «Аты-баты, шли солдаты...»
23.35 Профессия - репортер. Ольга Надточий. «Призрак феминизма»
24.00 «Сегодня»
24.40 Футбол. Лига чемпионов. «Валенсия» (Испания) - «Лидс» (Англия). Полуфинал. Ответный матч
РАДИО
6.12 - 7.00 Программа «УТРО БУРЯТИИ»
7.10 - НОВОСТИ. ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА
7.30 - 8.00 - Программа «ШАНС» - музыкальный выпуск
12.10 - 13.00 Концерт, посвященный ветеранам ВОВ

ЗАУДИНСКИЙ МЕЛЬКОМБИНАТ ЗАКУПАЕТ:

ЗЕРНО ПШЕНИЦЫ И РАЖИ ПРОДОБЪОЛЬСТВЕННОЙ КОНДИЦИИ

Обращаться: РБ, г.Улан-Удэ, ул.Пищевая, 1 «А». Тел.: 42-52-46, 42-49-86.

Лиц. № А 972217 от 17.03.1999г.

ООО "ЗАБАЙКАЛСПЕЦОДЕЖДА"

ПРЕДЛАГАЕТ:

куртки ватные, куртки рабочие камуфлированные, костюмы суконные, подшлемники ватные, каски, средства защиты, рукавицы ватные, суконные, костюмы сварщика, костюмы х/б, камуфлированные, халаты рабочие, медицинские, сапоги кирзовые, пояса спасательные и многое другое.

Предлагает трубы: d 20, 25, 32, 40, 50, 76, 89,159 мм.

ВПЕРВЫЕ В УЛАН-УДЭ продукция ОАО "Ильдан" (г.Казань)!

Куртки летные - мужские, детские (подклад - овчина), дубленки, натуральные шубы для детей, женские пальто с мехом песца и чернобурки.

Приглашаем к сотрудничеству магазины и частные фирмы г. Улан-Удэ. Гарантируем поставки по вашим заявкам.

АДРЕС: Стрелка, 502 км, база "Водкомплект" (2 этаж), каб. №17. Тел.34-88-54.

Ср. №2857 от 23.04.99г.

10, четверг

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.15 «Воздушные замки». Сериал
11.15 Жди меня
12.00 «Серебряный шар». Марк Бернес. Ведущий - В.Вульф
12.40 История одного шедевра. А Кившенко. «Военный совет в Филах»
13.00 Новости
13.15 Телеканал «Добрый день»
13.55 Х/ф «Вариант «Омега». 1-я с.
15.20 Как это было. «Парад на Красной площади. 1941 год»
16.00 Новости
16.20 Программа «100%»
16.45 ...До шестнадцати и старше
17.20 Мультсериал «Покемон»
17.45 «Ералаш»
17.55 «Воздушные замки». Сериал
19.00 Вечерние новости
19.25 Русский экстрим
19.55 А.Гордон и В.Соловьев в программе «Процесс»
20.40 Х/ф «Черный океан»
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.40 Боевик «Сын за отца»
00.15 Ночные новости
00.40 Джаз. Всемирная история
01.50 Кайл Маклахлан в боевике «Виндзорский протокол»
РТР
БГТРК
07.40 Утро Бурятии
РТР
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ.
08.15 «Мануэла». Телесериал
08.50 «Обезьянки, вперед!». М/фильм
09.15 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
09.25 «Телепузики». Программа для детей.
09.50 «Хитрая ворона». Мультфильм.
10.30 «Открытая таможня».

10.45 «Православный календарь».
10.50 «Бобик в гостях у Барбоса». Мультфильм.
11.15 Ирина Муравьева, Инна Ульянова и Михаил Светин в комедии «Когда опаздывают в загс». ВЕСТИ.
13.00 «Санта-Барбара». Телесериал
14.30 «Селеста». Телесериал
15.30 Новая «Старая квартира». ВЕСТИ.
16.00 ВЕСТИ.
16.30 Х/ф «Машенька». 1942 г.
17.55 «Простые истины». Юбилейная серия
БГТРК
19.00 Детское время. Мультфильм
19.10 Детское время. «3, 4...»
19.30 «ХУДОЖНИКИ»
19.55 Гороскоп и прогноз погоды
20.00 Байгал
20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.25 К Дню Победы. Видеофильм «Бурятия в годы Великой Отечественной войны». Часть 2-я. «Тыл»
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 Мир прессы
РТР
22.00 ВЕСТИ
22.30 ВЕСТИ-МОСКВА.
22.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Чак Норрис в боевике «Месье». 1998 г.
00.25 ПРЕМЬЕРА. «Откройте, милиция!». Документальный сериал («Домушник»).
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня».
01.40 ПОДРОБНОСТИ.
01.50 «Дежурная часть».
02.00 Х/ф «Звездные войны»
03.45 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА.
ТИВИКОМ
09.00 «Сеньора»
09.30 Хит-парад на ТНТ
09.50 Телемагазин
10.00 «Из жизни женщины»
10.30 Сериал «Люди в штатском»

11.25 «Магазин на диване»
11.35 Фильм «Генерал»
13.30 «Телемагазин»
14.30 «30 случаев майора Земана»
15.30 М/с «Приключения мышки»
16.00 М/с «Болек и Лелек»
16.30 Сериал «Власть желания»
17.30 Сериал «Прощай, XX век»
18.00 «Страсти по Соловьеву»
18.30 «Из жизни женщины»
18.55 «Прогноз погоды»
19.00 «Музыкальные поздравления»
19.30 Сериал «Люди в штатском»
20.25 «Прогноз погоды», «Домашний зоопарк»
20.35 «Контакт». На вопросы телезрителей отвечает Булнаев Г.Д. - глава администрации Железнодорожного р-на. Прямой эфир.
21.15 «Телемаркет»
21.30 Драма «Она прекрасна»
23.35 «Прогноз погоды». «Телемаркет»
23.50 «Сегодня на ТНТ»
00.20 Сериал «Папочка-майор»
00.55 «Глобальные новости»
АРИГ УС
08.00 Диск-канал с Н.Табашниковым
08.50 Чай-клуб: Григорий Чухрай, Григорий Бакланов
09.25 Стильное шоу «Фасон»
09.55 К Дню Победы: х/ф «Поединок»
11.05 День за днем
11.45 Дорожный патруль
Перерыв до 17.00
17.00 Диск-канал
17.30 Дорожный патруль
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 ТК «Тумэр Морин» предлагает
18.20 Музыкальный подарок
19.00 Формула успеха

19.20 Премьера док. фильма Тофика Шахвердиева «Марш Победы»
20.00 Новости
20.15 Восточный экспресс
20.30 Метеопрогноз
20.35 МУП КСК
20.40 Дорожный патруль
20.55 ТК «Тумэр Морин» предлагает
21.00 Т/с «Тропиканка»
22.00 Восточный экспресс
22.15 Метеопрогноз
22.20 МУП КСК
22.25 Формула успеха
22.45 Х/ф «Триумфальная арка»
ОТВ
09.00 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
10.00 Музыка на СТС
10.10 Товарный ряд
10.30 Т/с «Мелроуз Плейз»
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Скуби и Скрэппи»
17.30 М/с «Бэтмен»
17.50 Торговый ряд
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Т/с «Частный детектив Магnum»
20.00 М/ф
20.20 Товарный ряд
20.30 Клип-презент
21.00 Т/с «Star Trek - Звездный путь»
22.00 Кино на СТС
НТВ
08.00 «Сегодня»
08.35 «Впрок»
08.45 «Карданный вал»
08.55 Спорт
09.00 «Сегодня»
09.20 «Криминал»
09.35 «Впрок»
09.50 «Любовь и тайны Сансет Бич»

11.00 «Сегодня»
11.25 «Любовь и тайны Сансет Бич»
12.25 «Чистосердечное признание»
13.00 «Сегодня»
13.25 Х/ф «Актриса»
15.00 «Сегодня»
15.30 «Намедни-76»
16.40 «Впрок»
17.00 «Сегодня»
17.30 Сериал «Элен и ребята»
18.05 Сериал «Страсть» (США)
19.05 Х/ф «Веселенькое воскресенье»
21.00 «Сегодня»
21.30 Футбол. Лига чемпионов. «Бавария» (Германия) - «Реал» (Испания). Полуфинал
24.00 «Сегодня»
24.30 Герой дня
24.45 «Криминал»
01.05 Профессия - репортер. Игорь Воеводин. «Птичий грех»
01.40 Детектив «Тихоокеанские высоты»
РАДИО
6.12 Литературно-музыкальная композиция «НАСТОЯЩАЯ СЛАВА НЕ ЗНАЕТ ЗАБВЕНИЯ»
6.50 - 7.00 - СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА
7.12 - ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА
7.20 «СКАЗАНИЕ О ЭВЕНКИЙСКОМ СОНИНГЕ»
7.43 - 8.00 «ТООНТО НЮТАГ»
12.00 12.10 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ»
19.12 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на бур. языке)
19.27 ОБЪЯВЛЕНИЯ
19.30 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на русс. языке)
19.45- 20.00 - ПЕРЕДАЧА ИЗ ФОНДОВ РАДИО

07.00
10.00
10.15
11.15
12.15
12.45
13.00
13.15
14.00
15.25
16.00
16.20
17.55
19.00
19.15
19.50
20.25
20.40
21.45
22.00
22.45
23.30
01.20
01.45
02.15
07.40
08.00
08.15
08.50
09.15
09.25
10.30
10.45
10.50
08.00
08.15
09.15
09.30
10.00
10.30
11.10
11.30
12.10
13.50
14.30
15.00
15.40
16.00
16.10
17.00
17.30
18.10
19.00
19.10
20.20
22.00
22.50
23.50
09.10
09.30

11, ПЯТНИЦА

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.15 «Воздушные замки». Сериал
11.15 «Черный океан». Острозащитный фильм
12.15 Спасатели. Экстренный вызов
12.45 История одного шедевра К.Брюллов. «Вирсавия»
13.00 Новости
13.15 Телеканал «Добрый день»
14.00 «Вариант «Омега». 2-я серия
15.25 «Смехопанорама»
16.00 Новости
16.20 Приключенческий фильм «Возвращение Белого клыка»
17.55 «Воздушные замки». Сериал
19.00 Вечерние новости
19.15 «С легким паром!»
19.50 Документальный детектив. «Украл маму». Дело 2001 года
20.25 Вкусные истории
20.40 Поле чудес
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.45 Премьера. Лубянка. Конец операции «Агент.ru»
23.30 Х/ф «Семья полицейских»
01.20 Ночные новости
01.45 Реальная музыка
02.15 Триллер «Ловушка»

РТР

БТРК

07.40 Утро Бурятии
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ.
08.15 «Мануэла». Т/с
08.50, 09.50 «Черным по белому».
09.15 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
09.25 «Телепузики»
10.30 «Тысяча и один день».
10.45 «Православный календарь».
10.50 «Дежурная часть».

11.15 Чак Норрис в боевике «Мечь»
13.00 ВЕСТИ
13.30 «Санта-Барбара». Телесериал
14.30 «Селеста». Телесериал
15.30 Новая «Старая квартира».
16.00 ВЕСТИ.
16.30 Мелодрама «Навеки твоя».
18.25 Премьера телесериала «Простые истины».
19.00 «ОтТНись». Программа для старшекласников
19.30 К Дню Победы. «Улгур»
19.55 Гороскоп и прогноз погоды
20.00 Сагай суурян. Инф.-аналит. программа
20.20 Рек- тайм - время Вашей рекламы!
20.30 «Присягая на верность»
20.45 «Родники». Училище культуры и искусств
21.05 «Ваше право». Ответы на вопросы телезрителей.
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 «Радио для всех».

РТР

22.00 ВЕСТИ.
22.30 ВЕСТИ-МОСКВА.
22.50 Телеигра «Идеальный мужчина».
23.55 Детектив «Три дня вне закона».
01.55 Настасья Кински и Питер Койот в триллере «Письма красным» (США). 2000 г.
03.55 «Дежурная часть».

ТИВИКОМ

09.00 «Прогноз погоды». Сериал «Сенора»
09.30 Хит-парад на ТНТ
09.50 Телемагазин
10.00 «Из жизни женщины»
10.30 Сериал «Люди в штатском»
11.25 «Прогноз погоды». «Магазин на диване»

11.35 М/ф «Крошечные герои»
13.30 «Телемаркет»
13.50 «Недвижимость»
14.00 «Домашний зоопарк»
14.10 «Телемагазин»
14.30 Сериал «30 случаев майора Земана»
15.30 М/с «Приключения мышки»
16.00 М/с «Болек и Лелек»
16.30 Сериал «Власть желания»
17.30 «Прощай, XX век»
18.00 «Первые лица»
18.30 «Из жизни женщины»
18.55 «Прогноз погоды»
19.00 «Музыкальные поздравления»
19.30 Сериал «Код «Коперник»»
20.25 «Прогноз погоды»
20.30 «Сейчас»
20.40 «Телемаркет»
20.55 «Жизнь без риска»
21.00 Сериал «Дерзкие и красивые»
21.20 «Сейчас», «Прогноз погоды», «Недвижимость»
21.30 «Радар-спорт»
22.05 Сериал «Идеальная пара»
23.15 «Прогноз погоды». «Телемаркет»
23.30 «Глобальные новости»
23.40 Мелодрама «Принцип Памелы»

АРИГ УС

07.00 Новости дня. Спорт. Погода
07.35 Восточный экспресс
07.55 Метеопрогноз
07.55 Диск-канал
08.25 «Сегодня» с А.Норкиным
08.50 Спорт. Метеопрогноз
08.55 Т/с «Женаты... С детьми»
09.30 Фасон
10.00 Т/с «Тропиканка»
11.05 День за днем
11.45 «Сегодня» с А.Норкиным
12.10 Спорт
Перерыв до 17.00
17.00 Диск-канал с О.Кушинашвили
17.50 Победоносный голос верующего

18.20 ТЦ «Тумэр Морин» предлагает
18.25 Музыкальный подарок
19.00 МУП КСК
19.05 ТК «Ариг ус» представляет: «Армия любимчиков»
19.25 Дорожный патруль
19.40 Формула успеха
20.00 Новости
20.15 Восточный экспресс
20.30 Метеопрогноз
20.35 ТЦ «Тумэр Морин» предлагает
20.40 Триллер «Щупальца»
22.40 Восточный экспресс
22.55 Метеопрогноз
23.00 Формула успеха
23.20 Фильм ужасов «Исполнитель желаний. Зло никогда не умрет»

ОТВ

09.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
10.00 Музыка на СТС
10.20 Товарный ряд
10.30 Т/с «Мелроуз Плейс»
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Скуби и Скрэппи»
17.30 М/с «Бэтмен»
17.50 Товарный ряд
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Т/с «Частный детектив Магnum»
20.00 ОТВ представляет «Наш современник»
20.20 Товарный ряд
20.30 Клип-презент
21.00 Т/с «Star Trek - Звездный путь»
22.00 Комедия на СТС
00.30 «Осторожно, модерн-2»

НТВ

08.00 «Сегодня»
08.45 «Карданный вал»
08.55 Спорт
09.00 «Сегодня»
09.20 «Криминал»
09.35 «Впрок»
09.50 Сериал «Любовь и тайны Сансет

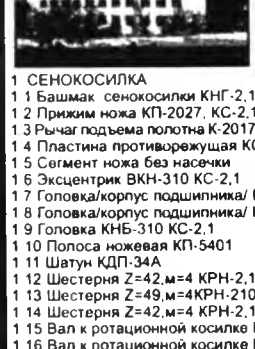
Бич» (США)
11.00 «Сегодня»
11.25 «Любовь и тайны Сансет Бич»
12.25 «Без рецепта»
13.00 «Сегодня»
13.25 Наше кино. Художественный фильм «Центр нападения»
15.00 «Сегодня»
15.30 «Намедни-77»
16.40 «Впрок»
17.00 «Сегодня»
17.30 «Карданный вал»
17.40 Программа для детей. «Улица Сезам»
18.10 Сериал «Страсть»
19.10 Сериал. Комедия «Полицейская академия»
20.10 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной
21.00 «Сегодня»
21.30 Мир кино. Милен Демонжо, Жан Марэ и Луи де Фюнес в комедии Андре Юнебеля «Фантомас»
23.35 «Русский альбом»
24.00 «Сегодня»
24.40 Мир кино. Федерико Феллини. Философская притча «Сатирикон Феллини» (Италия-Франция)

РАДИО

6.12 - 7.00 Программа «УТРО БУРЯТИИ».
7.12 - НОВОСТИ, РЕКЛАМА
7.30 - СООБЩАЕТ ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЦЕНТР «БАИН»
7.35 Программа «ВСТРЕЧИ»
7.50 - 8.10 «ГУЛАМТА»
12.00 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ»
12.10-13.00 - «ЧАС ВАШЕГО ПИСЬМА». Музыкальная программа по заявкам радиослушателей
19.12 20.00 - Информационная программа «ВЧЕРА СЕГОДНЯ. ЗАВТРА»

ОАО «Улан-Удэнский судостроительный завод» ПРЕДЛАГАЕТ:

Номенклатура сельхозмашин, агрегатов, запасных частей к ним

Адрес: 670000-Россия, Республика Бурятия, г. Улан-Удэ, ул. Корабельная, 32
(3012) 22-3255
Стр. ба. маркетинга, связи и коммерции. 21-96-64-факс.

- 1 17 Шестерня коническая Z=20 м=5 КРН-2.103 606
1.18 Шестерня коническая Z28 м=5 КРН-2.1
1.19 Ось к ротационной косилке КРН-2.1
1.20 Нож к ротационной косилке
2 ГРАБЛИ
2.1 Зубодержательная пластина
2.2 Граблина ГР-6
2.3 Зуб грабельный ГРП-6
2.4 Втулка ГВК 006
2.5 Палец наружный ГВК 627
2.6 Палец внутренний ГВК 603
2.7 Каркас палецего колеса
3 ЗЕРНОУБОРОЧНЫЕ КОМБАЙНЫ «ЕНИСЕЙ -1200»
3.1 Вал КПП «Енисей -1200»
3.2 Фланец к валу КПП
3.3 Втулка к валу КПП
3.4 Комплект вала КПП
3.5 Диск вращателя жатки
3.6 Швы моторный
3.7 Кожух вентилятора
3.8 Лопасть вентилятора (комплект 5 шт)
3.9 Проким ножа КП-2027
3.10 Пластина противорезающая
3.11 Сепмент ножа с насечкой
3.12 Вал КИС 0216
3.13 Шестерня Z=30 м=3.5
3.14 Шестерня Z=17 м=4.25
3.15 Шестерня Z=32, м=4
4 СЕЯЛКИ
4.1 Колесо зубчатое СУП-102Б, Z=30, м=5, к СЗП-3.6
4.2 Колесо зубчатое СУЛ-ЮЗБ, Z=36, м=5, к СЗП-3.6
4.3 Колесо зубчатое СУЛ-109А, Z=26, м=5, к СЗП-3.6
4.4 Колесо зубчатое СЗГ006А, Z=25, м=6, к СЗП-3.6
4.5 Колесо зубчатое СЗГ00119, Z=30, м=6, к СЗП-3.6
4.6 Колесо зубчатое СЗГ00121, Z=17, м=6, к СЗП-3.6
4.7 Втулка СЗГ00118 к СЗП-3.6
4.8 Втулка из карболона
5 Трактор типа «Беларусь». ДТ-75, Т-150, К-701
5.1 Шестерня Z=21, м=4 КПП Т-25
5.2 Шестерня Z=34, м=4, КПП ДТ-25
5.3 Шестерня Z=21, КПП Т-20
5.4 Вал муфты сцепления на трактор ДТ-75

Кафе «САРАН»
предлагает
Комплексные обеды
Цены на 26.04.2001г. От 30 до 40 руб.
Вкусно и недорого в уютной обстановке
Лиц. № АЮ 0300503 от 23.03.2000 г.
ул.Ключевская, 39, ост. «ВСТУ», Тел.: 41-11-90

12, суббота

ОРТ

08.00 Новости
08.15 Глория Пирес - имя любви в сериале «Нежный яд»
09.15 Слово пастыря. Митрополит Кирилл
09.30 Программа «100%»
10.05 Играй, гармонь любимая!
10.35 Комедийный сериал «Ускоренная помощь»
11.10 Смак
11.30 «Смехопанорама» Евгения Петросяна
12.10 Дневной киносеанс. Владимир Гостюхин и Иван Лапиков в фильме «Родник»
13.50 Здоровье
14.30 Документальный детектив. «Украл маму». Дело 2001 года
15.00 Седьмое чувство
15.45 История одного шедевра. Русский музей
16.00 Новости (с сурдопереводам)
16.10 Сериал «Китайский городской»
17.05 «Дисней-клуб»: «Все о Микки Маусе»
17.30 Чтобы помнили... Ролан Быков. Ведущий - Л.Филатов
18.15 В мире животных
19.00 Вечерние новости (с сурдопереводам)
19.15 Концерт Юрия Антонова
20.25 Коломбо и другие. Лесли Нильсен в детективе «На грани нервного срыва»
22.00 Время
22.50 «Убойная сила - 2»: «Дачный сезон»
23.50 Настасья Кински в фильме Андрея Кончаловского «Любовники Марии»

РТР

09.10 «Диалоги о рыбалке».
09.35 Психологическая драма «Розыгрыш». 1976 г.

11.10 «Золотой ключ».
11.30 «Телепузики». Программа для детей.
12.00 ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!
12.45 «Сто к одному». Телеигра.
13.35 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
14.05 Журнал видеоклипов «Каламбур»
14.35 «Почта РТР».
15.00 Детское время. Мультфильм «Толи». Леонид Бабалаев
15.20 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
15.45 Красный Крест на службе здоровья
16.05 Ассорти
16.20 Гороскоп
16.25 Примите поздравления

РТР

18.00 «Пресс-клуб»
18.45 «Международная панорама» с Александром Гурновым. «Национальный доход».
19.30 МОЯ СЕМЬЯ. «Почему мужья изменяют женам».
20.00 «АНШЛАГ».
20.55 ВЕСТИ В СУББОТУ.
22.00 «Городок»
22.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. ПРЕМЬЕРА. Сандра Баллок в острозащитном фильме «Сеть»
23.30 Эван МакГрегор в триллере «Глаза подсматривающего». Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Австралии. Квалификация. Передача из Шпильберга.

ТИВИКОМ

09.00 «Прогноз погоды». «Телемаркет»
09.20 «Недвижимость»
09.25 «Жизнь без риска»
09.30 «Автоэкспресс»
10.00 М/с «Приятного аппетита, Ваше сиятельство!»

10.30 М/сериал «Сейлормун снова с нами»
11.30 Сериал «Идеальная пара»
12.40 «Сегоднячко за неделю»
13.30 «Дети Ноя»
14.00 «Час Дискавери»
15.00 «Европейская футбольная неделя»
16.00 Сериал «Неукротимая Хильда»
17.00 «Музыкальные поздравления»
18.00 «Антология юмора»
19.00 «Прогноз погоды»
19.05 «Телемаркет»
19.20 «Домашний зоопарк»
19.30 Сериал «Код «Коперник»»
20.30 «Вспомнить все»
21.20 «Прогноз погоды», «Недвижимость»
21.25 «Видеогайд»
21.30 Кино, кино, кино.
22.05 Сериал «Идеальная пара»
23.15 Триллер «Дрянь хорошая, дрянь плохая»
01.00 «Глобальные новости»

АРИГ УС

09.00 Сегодня с А.Норкиным
09.20 Спорт. Погода
09.30 Восточный экспресс
09.45 Метеопрогноз
09.50 Интеллект-шоу «Я знаю все»
10.55 Крутятся диски
11.15 Дорожный патруль
12.05 Х-фактор
12.35 БИС
13.10 Х/ф «В погоде за оленем»
15.00 ТК «Ариг ус» представляет: «Мои друзья и другие звери»
15.10 Пальчики оближешь
15.45 МУП КСК ЗММК
15.50 Петерс поп-шоу
16.50 Все в сад
17.15 «Жизнь в слове»
17.45 ТЦ «Тумэр Морин» предлагает

17.50 Дорожный патруль
18.00 Новости
18.20 Музыкальный подарок
18.50 ТК «Ариг Ус» и ВСГАКИ представляют: «Культура»
19.15 МУП КСК
19.20 Формула успеха
19.35 Я сама: «Непридуманная война»
21.05 ТЦ «Тумэр Морин» предлагает
21.10 Формула успеха
21.25 Х/ф «Один, восемь, семь»
23.50 Дорожный патруль. Расследование
00.10 Х/ф «В постели с незнакомцем»

ОТВ

09.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
10.00 Музыка на СТС
10.20 Товарный ряд
11.30 Комедия на СТС
14.00 Т/с «Мелроуз Плейс»
14.30 Музыка на СТС
15.00 Т/с «Северная сторона»
16.00 «Приключения Вуди и его друзей»
16.30 Сказки Альфа
17.00 М/ф «Скуби и Скрэппи»
17.30 «Бэтмен»
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Клип-презент
19.30 Товарный ряд
19.45 М/ф
20.00 Т/с «Чарльз в ответе»
20.30 Чудеса науки
21.00 Т/с «Star Trek - Звездный путь»
22.00 Кино на СТС
00.30 Мистер Ужас представляет... Экспресс ужасов

НТВ

09.00 «Программа для детей. «Улица Сезам»»
09.30 Мир приключений и фантастики. «Новые приключения Супермена», 1 серия (США)
10.35 Профессия - репортер. Алексей

Веселовский. «В ожидании Чингисхана»
11.00 «Сегодня»
11.50 Криминал. «Чистосердечное признание»
12.25 «Без рецепта»
13.00 «Сегодня»
13.25 «Полундра». Семейная игра
14.00 Мир кино. Кевин Костнер в боевике «Робин Гуд - принц воров» (США)
16.40 «Пешачение»
17.00 «Сегодня»
17.25 «Квартирный вопрос»
17.55 Дог-шоу «Я и моя собака»
18.30 «ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД» Оксаны Пушкиной
19.10 Сериал. Комедия «Полицейская академия»
20.15 «Один ДЕНЬ». Программа К.Набутова
21.00 «Сегодня»
21.25 Мир кино. Милен Демонжо, Жан Марэ и Луи де Фюнес в комедии «Фантомас разбушевался»
23.25 Профессия - репортер. Игорь Воеводин. «Птичий грех»
24.00 «Сегодня»
24.45 Цвет ночи. Дрю Барримор и Джеймс Вудс в острозащитном фильме «Глаз кошки» (США)

РАДИО

7.12 - 8.00 - Информационная программа «ВЧЕРА. СЕГОДНЯ. ЗАВТРА» РЕКЛАМА.
8.10 - Программа «МЭНДЭ АМАР, МИНИИ БУРЯАД ОРОН» - «УТРО БУРЯТИИ»
8.45-9.00 - «У НАС В ГОСТЯХ НАРОДНЫЙ АРТИСТ БУРЯТИИ Д.ЗАНДАНОВ»
12.10 - 13.00 - «МУЗЫКАЛЬНАЯ ВОЛНА РАДИО БУРЯТИИ»
19.12 - 20.00 - Радиожурнал «СТЕПНЫЕ МЕЛОДИИ»

13, воскресенье

ОРТ

08.00 Новости
08.15 Сериал «Нежный яд»
09.15 Армейский магазин
09.55 «Дисней-клуб»: «Чип и Дейл»
10.20 Утренняя звезда
11.10 «Непутевые заметки» с Дм. Крыловым
11.30 Пока все дома
12.10 Дневной киносеанс. Борис Галкин и Олег Стриженов в боевике «Акция»
13.55 Утренняя почта
14.25 Клуб путешественников
15.05 «Эх, Семеновна!». Всероссийский конкурс частушек
15.45 Сокровища Кремля
16.00 Новости (с сурдопереводом)
16.10 Сериал «Китайский городской»
17.05 «Дисней-клуб»: «Гуфи и его команда»
17.35 Умницы и умники
18.00 Живая природа. «Правда о льве»
19.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
19.20 «В небе «Русские витязи». Спецрепортаж
19.50 Алексей Серебряков и Виталий Соломин в фильме «Тесты для настоящих мужчин»
21.15 Страх над городом в боевике «Метро»
23.30 Времена
00.50 «Евровидение». Следующий шаг
00.55 Конкурс песни «Евровидение-2001». Передача из Дании

РТР

09.30 Савелий Крамаров, Георгий Визин, Рина Зеленая и Сергей Мартинсон в фильме Александра Птушко «Сказка о потерянном времени». 1964 г.

10.45 «Про черепаху» Мультфильм
10.50 РУССКОЕ ЛОТО
11.40 Всероссийская лотерея - ТВ БИНИ О ШОУ»
12.35 ДОБРОЕ УТРО. СТРАНА!
13.05 «АНШЛАГ»
14.00 «Городок Из раннего» Развлекательная программа.
14.30 ФЕДЕРАЦИЯ.
15.10 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС.
16.00 ВЕСТИ
16.20 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ
17.20 «Вокруг света»
18.20 «Два рояля» Музыкально-развлекательная программа.
19.15 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР
19.45 «О С. П.» - студия представляет замечательных людей».
20.50 Жерар Депардье, Кристиан Клавье, Литиция Каста и Роберто Бенини в комедии «Астерикс и Обеликс против Цезаря» (Франция-Италия-Германия). 1999г.
23.00 Программа Николая Сванидзе «Зеркало».
23.55 «ТВ БИНГО НОВОСТИ»
00.05 ПРЕМЬЕРА. «Театр + ТВ». «Десять лет в эфире».
02.05 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Австрии. Передача из Шпильберга.

ТИВИКОМ

09.00 «Прогноз погоды». «Телемаркет»
09.20 «Недвижимость»
09.30 «Из жизни женщины»
10.00 «ТелеБом»
10.30 М/с «Сейлормун снова с нами»
11.30 «Идеальная пара», сериал
12.40 «Встреча с...» А. Кутиков
13.30 «Удивительные животные»
14.00 «Неизвестная планета»
14.30 «Истории богатых и знаменитых»
15.00 «Суперхоккей. Неделя НХЛ»
16.00 Т/с «Неукротимая Хильда»

17.00 «Музыкальные поздравления»
17.30 «Мы и наш город»
18.00 Комедия «Виртуальное оружие»
20.15 «Телемаркет»
20.30 «Вспомнить все»
21.20 «Недвижимость», «Жизнь без риска»
21.30 «Однажды вечером»
22.35 «Титаны реслинга на TNT»
23.40 «Хит-парад на TNT»
00.15 Ночной канал. «Для тех, кому за полночь...»

АРИГ УС

09.00 Сегодня с А. Норкиным
09.25 Спорт. Погода
09.35 Дорожный патруль
09.45 Юм-сериал «Вне родных квадратных метров»
10.20 Х/ф «Остров погибших кораблей»
12.50 Хип-хоп программа «Fresh»
13.20 Star Старт
13.50 ТК «Ариг ус» представляет: док. сериал «Войска особого назначения»
14.15 МУП КСК
14.20 Частная жизнь известных людей
14.55 Вы - очевидец
15.50 Погода
15.55 Интернет-программа СЕТЬ
16.30 Шоу Бенни Хилла
17.25 Благая весть
17.55 ТК «Ариг ус» представляет: «То, что надо»
18.10 Музыкальный подарок
18.45 МУП КСК ЗММК
18.45 ТК «Ариг ус» представляет.

«Клево»
19.10 Формула успеха
19.30 Фрэнк Загано в боевике «Проект «Охотник за тенью-2»
22.25 Формула успеха
21.45 «Итого» с В. Шендеровичем
22.10 Триллер «Шаги смерти»
00.00 «Итого» с Е. Киселевым

ОТВ

09.00 М/ф
09.30 «Отражение»
10.00 М/с «Бетховен»
10.30 Улица Сезам
11.00 КБ «Легонавт»
11.30 Кино на СТС
14.00 «Бак Роджерс в 25-м веке»
15.00 «Галактика»
16.00 Т/с «Квантовый скачок»
17.00 Т/с «Охотник за древностями»
18.00 Комедия на СТС «Фантастическая девушка»
18.30 Шоу-бизнес
18.50 Товарный ряд
19.00 Клип-презент, прямой эфир
19.30 «Осторожно модерн-2»
20.00 Клип-презент - продолжение прямого эфира
21.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
22.00 Кино на СТС

НТВ

09.00 Мир приключений и фантастики. «Новые приключения Супермена» (США)
10.15 «БОЛЬШИЕ РОДИТЕЛИ»
11.00 «Сегодня»
11.45 «Великая иллюзия. Большое путешествие в Голливуд»

12.25 «Путешествия натуралиста»
13.00 «Сегодня»
13.20 Наше кино. Михаил Жаров, Людмила Целиковская, Вера Орлова в комедии «Близнецы»
15.00 Мир кино. Милан Демонжо, Жан Марэ и Луи де Фюнес в комедии «Фантомас против Скотланд-Ярда» (Франция-Италия)
17.00 «Сегодня»
17.20 Сериал. Комедия «Полицейская академия»
18.30 Наше кино. Александр Филиппенко, Андрей Болтнев, Михаил Глузский и Вернер Херцог в фильме «Трудно быть богом»
21.10 Наше кино. Александр Калягин, Валерий Золотухин, Евгений Евстигнеев и Леонид Курравлев в криминальном фильме «Как живет парасит?»
23.35 «Куклы»
24.00 «Сегодня»
24.35 Наше кино. Ролан Быков и Лев Дуров в детективе «Серые волки»

РАДИО

7.12 СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА
7.12-8.00 - «СЛЫШУ, ПЕСНИ, СКАЗКИ, ЛЕГЕНДЫ» - из фондов радио
8.10-9.00- Литературно-художественная программа «АЛТАРГАНА»
9.10 - 10.00 - Программа для школьников «ЭДИРШУУЛ»
12.00 - 13.00 - Программа для молодежи «ВОСКРЕСНЫЙ ПОЛДЕНЬ»

ОРГАНИЗАЦИЯ ОБМЕНЯЕТ:
культиватор КПЭ-3,8М - 1 комплект, каток-выравниватель КВ-4 - 2 комплекта на сельхозпродукты по предложению.
КОНТАКТНЫЙ ТЕЛЕФОН/ФАКС: 21-55-97.

Считается, что самым верным другом человека является собака. Это не совсем так. Самый старейшим и самым верным другом человека является нож.
Мы пользуемся ножами в повседневной жизни, как все наши предшественники во всех цивилизациях, не придавая этому особого значения. Однако стоит задуматься. Ведь много лет тому назад, не умея разводить и добывать огонь, человек додумался удлинить кремниевое лезвие ножа, прикрепив костяную или деревянную рукоятку. Нож стал важным, многофункциональным инструментом для приготовления пищи, срезания палки, мы используем его даже при починке электропроводки. Бесконечные варианты лезвий и рукояток удивляло нас, и говорят нам о большом воображении мастеров-ножовщиков. Разнообразие форм, размеров, применяемых материалов - результат творчества мастеров на протяжении веков.
Самый древний из ножей, дошедший до нас в целом виде - великолепный кремниевый нож с рукояткой. Эта находка относится к бронзовому веку, однако человек предпочитал пользоваться ножом с каменным лезвием, потому что бронза слишком мягкий материал и не образует достаточно хорошую режущую крошку. «Технологический прорыв» произошел после получения железа: нож обрел знакомые формы, а для его изготовления стали использовать известные нам материалы.
Основные используемые материалы претерпели период быстрой модернизации: сталь 440С (нержавеющая для хирургических инструментов) получила широкое применение, заме-

нив углеродистую сталь, которая в большей степени подвержена ржавлению. Рукоятки ножей стали изготавливать из материалов, стойких к воздействию средств, применяемых при мойке посуды.
Наиболее выдающимся нововведением явилось применение тонкой керамики. Этот новый материал, полученный в процессе проведения космических исследований является чрезвычайно острым и износостойким.
Возрождается искусство в изготовлении ножей. Даже по происшествии сотен тысяч лет история ножа все еще не закончена.
Качество и ценность ножа зависят от выбранных материалов, качества ковки лезвия, механической обработки и сборки.
Магазин «Антей» дочерней компании «Улан-Удэнский авиационный завод» предлагает около 10 видов высококачественных ножей в ножнах из натуральной кожи с рукояткой из орехового дерева. Ясно, что высококачественные ножи, которые могут прожить долгую жизнь, почти не требуя ухода, с сохранением хорошей, легко оттачиваемой режущей кромки, стоят недешево, хотя цены являются вполне доступными.
Если Вы хотите увидеть и приобрести такие ножи, магазин «Антей» поможет Вам.
Если Вы хотите узнать побольше о ножевых изделиях, читайте следующий номер газеты.

Промышленно-финансовая компания «Улан-Удэнский авиационный завод» предлагает:

Сельскохозяйственную технику и запасные части:	
• Сенокосилка универсальная КСФ-2 1	17985-00 руб.
• Грабли конные	17000-00 руб.
• Измельчитель кормов ИКМ-0,8	12163-55 руб.
Садово-огородный инвентарь:	
• Разбрызгиватель 2-х видов	10 и 20 руб.
• Грабли	30-38 руб.
• Тяпка	36-96 руб.
• Косоотбивалка ручная	125-60 руб.
• Поддон под рассаду (18 ячеек)	50-00 руб.
Специализация:	
• Сапоги кирзовые	237-02 руб.
• Сапоги резиновые	94-30 руб.
• Костюм полевой (камуфлиров.)	312-00 руб.
• Рукавицы	от 9-39 руб.
• Перчатки трикотажные	от 6-32 руб.
• Куртка ватная (тело рейка)	255-00 руб.
• Халат темный	90-40 руб.
Инвентарь:	
• Веревки капроновые (за 1 метр)	от 2-00 руб.
• Нить полиамидная для рыбной промышленности (бобина -2,5 кг)	176-72 руб.
• Шнуры обвязочные и другое	
Подой:	
• Гребная лодка «Нерпа» (клепаная)	19302-00 руб.
• Гребно-моторная лодка «Салда» (стеклопластиковая)	16363-00 руб.
• Гребной «Туник-картон» (стеклопластиковый)	12874-68 руб.
И танки:	
• Столы теннисные любительские и профессиональные	
• Стиральная машина «Белка-ЮМ» и запасные части к ней	
• Изделия из полиэтилена (крышки, рукомошники и т.д.)	
• Инструмент слесарный, режущий	
• Станки настольные сверлильные, абразивные	
• И многое другое	

Магазин «АНТЕЙ», ул. Заиграевская, 3, тел.: 25-30-71, 25-30-60
Пос. Авиазаова, рядом со зданием администрации поселка.

ООО "Байкал-Мет" МЕТАЛЛОВИЗДЕЛИЯ

ЛИСТЫ (х/к, г/к, оцинкованные, кровельные, нержавеющей, профнастил). ТРУБЫ (ВГП, катаные, оцинкованные, тянутые, сварные), КРУГ, МЕТИЗЫ (шурупы, гвозди, болты, гайки, трос, сетка рабица), АРМАТУРА, ШВЕЛЛЕР, БАЛКА, ШЕСТИГРАННИКИ, ТРУБЫ и ФАСОНИНА ЧК, ФИТИНГИ, БАТАРЕИ и т.д.
Мы поставим вам от мелкого заказа до вагона.
Работаем со многими ведущими предприятиями в Бурятии и надеемся на успешное сотрудничество с вами.

Тел/факс: 42-32-64, 42-32-60. Св-во №2330 п от 2. 04. 98.

МЕБЕЛЬ ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ

НИЗКИЕ ЦЕНЫ | ВЫСОКОЕ КАЧЕСТВО

МЕБЕЛЬ ОТ ЗЫКОВА

Патент АС 03 7300600 от 10.01.2000г.; 975 от 15 июня 2000 г.
выдан Налогу, инст. Жд р-на, Г 1111 №2

г. Улан-Удэ, ДВРЗ, Стрелка, тел.: 34-34-04

АвтоЦентр ЖАССО

ПРИНИМАЕТ ЗАЯВКИ НА ПОСТАВКУ МИКРОАВТОБУСОВ ИЗ ЮЖНОЙ КОРЕИ

ВЫГОДНЫЕ УСЛОВИЯ. ГАРАНТИЯ

Тел.: 34-72-58, 34-26-13

Друзья и одноклассники выражают глубокое соболезнование **Жалсанову Баиру Баторовичу** по поводу безвременной кончины жены **ЖАЛСАНОВОЙ Гунзэмы Валерьевны.**

ТОРГОВЫЙ ДОМ «КРИСТАЛЛ-СИБИРЬ»

лицензия Б 067425 от 18.04.2001 г.

Рекламируемые алкогольные напитки крепостью не более 15 гр.

Новый ассортимент высококачественных напитков

ул. Ключевская, 42а, МУП «Октябрь»
тел. 21-01-92, 37-97-79

РАЗНОЕ

- Подготовка к вступительным (тесты) и выпускным экзаменам по математике. Тел. 42-70-21
- Выполню контрольные работы по высшей математике. Тел. 42-70-21
- Диплом, выданный ВСГУ от 16 июня 1977 г. (АВС 0507381) Манжуевой Г.Ц. считать недействительным.

Агуу Илалтын 56 жэлэй ойдо

Дурсалга

МУНДАРГЫН САГААНАЙ ДҮРБЭН ХҮБҮҮД

Түбн дэлхэе долоогоон дэлхэйн хоёрдох дайнда минни дүрбэн ахайнар хабаахан юм. Нютаг зондоо алдаршаан нэрээрээ Мундаргын Сагаан, найн Баданай Раднажаб гэшээ абамнай болоно. Тинхэ...

ИЛАЛТА

Агууехэ дайнай болоһон үедэ Утэлхэн залуугүй байдалаа нэгэдхэн, Адууна малаараа ажалаа бүтээжэ, Үдэр бүри Илалта дүтэүүлээ.

Хээрэ талаая хүндэлэн, утаашань Хабартаа адуугаараа хахалаа бэлэй. Хажуудань харан, хамналдан ябаашань Хүдоогэй багахан үхибүүд бэлэй. Ухэр малаа хүллэн абажа, Убнэ таряагаа зөөгшэ бэлэйбди, Үргэлөөд ябаһан мэшээг таряандаа Үхибүүд дарагдан унагша хэмди. Унан, бодон уйлажа ябаад, Урма ехэтэйгээр ажаллагша хэмди. Халдажа ерэхэн Германине түргэлэн,

Хамха сохихо гэлдэгшэ хэмди. Үбгэн баабайн, эжынэрэй заабари Унэн зүб гэжэ бултадаа нанан, Үхибүүд тэдэнэй үгэ, даабари Үндэр бүтээсэтэйгээр дүүргэгшэ хэн. Ажабуудал байдалай түлөө Ами наһаяа тэдэнэр үгөө, Хүн зондоо дурасхаал болон, Хэтэдээ зүрхэ сэдхэхэдэнь үлөөд, Агууехэ Илалта шэрээсэн, Арадһаа мүнхэ алдарта хүртөөт. М.ПЕРГЕНОВ.

АЛЕКСАНДР АЛДЫРОВ - ТАЛАНТЛИВЫЙ И ХРАБРЫЙ КОМАНДИР

Одним из мужественных героев Великой Отечественной войны, кто в жестоких боях за Родину беззаветно отдал свою жизнь, был гвардии майор Алдыров Александр Ахадаевич. Он был родом из села Эгитуй Еравнинского района.

вая батарея под командованием майора Алдырова вступила в бой с немецкими танками и совершила бессмертный подвиг.

По рассказу очевидцев и непосредственного участника этого беспримерного противотанкового сражения гв. сержанта Дабаса, после гибели наводчика и командира одного из орудий майор Алдыров сам присел за прицел орудия и начал палить по наступающим на нас немецким танкам. В этом противотанковом сражении противотанкистами майора Алдырова, как рассказывал Дабас, было уничтожено восемь немецких танков, и, к большому нашей беде, в этом неравном бою героический погиб наш земляк майор Алдыров.

За свои боевые подвиги гв. майор Александр Ахадаевич Алдыров был награжден орденами "Отечественной войны I степени" и "Красной Звезды".

Примером беспредельной преданности к своей Отчизне являются боевые подвиги моего поколения, поколения 18-20-летних юношей начала Великой Отечественной войны, к которым относился незабвенный герой ВОВ, гвардии майор Александр Ахадаевич Алдыров.

Сейчас, в угоду вседозволенности по некоторым каналам телевидения и на страницах, так называемых, независимых газет, повоявленными лжедемократами, вопреки элементарной порядочности и исторической правде о победе советского народа над германским фашизмом, неистово инспирируется беспреследное очернительство героизма, мужества советских солдат, проявленных в боях при защите Родины. Несомненно, нагнетание антикоммунистической истерии и страха имеет конечную цель - оболванить нашу молодежь. А между тем, всем здравомыслящим людям, пережившим советский период своей жизни, известно, что, только благодаря беспримерному подвигу советских солдат, в боях против немецко-фашистских захватчиков была одержана Великая Победа советского народа.

Вечная слава погибшим в боях за нашу великую Родину! Ветеран Великой Отечественной войны, профессор Улзы-Жаргал ДОНДУКОВ.

Һонирхолтой хуби заяан

Удаадахи Тарба ахаймнай намтар угаа ороо юм даа. Холхоон Дондогойхи гэжэ айл ахайе үргэжэ абаад. Монголой Улза нютаг зөөжэ ошоһон юм. Тээд Тарбань Борьбо дээрээ бодоходоо, нэрэхэнь гаража, түрэнэн обьнгаа нэрэдэ ороһон ха. Тингээдэр Монголодо алба хэжэ, офицерэй нэрэ зэргэтэй Япон дайнда мордоһон. Дайнай бүлгээр Дорнод аймагай гүрэнэй банкын даргаар налланайнгаа амаралтада гаратараа ажаллаһан юм. «Банк Тарба» гү, али «Радна Тарба» гээд алдаршаһан гэжэ мэдэхэб. Жараад ондо Ага нютагаа, аха дүүнэртээ уулзаһаа ерээ хэн. «Энэ хайхан нютагтаа, энэ олон танартаяа суг ябаха юм аад», - гэжэ гомдолоо мэдүүлэ бэлэй. Мүнөө үри хүүгэдэнь, аша зээнэрын Улаан-Баатар хотодо ажауулаг.

Гурбадахи хубүүн Арслан ахамнай дасанай шаби боложо, зургаа-долоон жэлэй туршада хубараг ябаһан. Гушан хоёр ондо дасанаа орхижо, нютагаа бусаад, хотонхой хургуулида шэнэ лага хэлэ шудалжа эхилбэ.

Эгээл тэрэ үедэнь нэгэ басаган дуу зохоожо, Арслан ахайе гааруулдаг байгаа:

Янданхан морёор хатарганхаар, Ябагаараа ябаашань

Һураггүй дээрэ, Ямбатай ламатай ханланхаар, Ябаһаараа ябаашань һураггүй дээрэ.

Иигүүлхэдээ ехэ хороо хүрээжэ, ШКМ-дэ ороод, класс харайн, тон эрхим сэргэлтэтэйгээр дүүргэжэ гараа хэн. Тингээд Улаан-Үдэ ошожо, Буряад-Монгол рабфатта бураад, Монгол гүрэн оршуулагшаар эльгээгдэ. Дайнай эхилхэтэй сасуу сэрэгэй албанда татагдажа, Куйбышев хотодоо сэхэ фронтдо ороо хэн хаш даа. Хаа-яа мэидын бэшгүүд ердэг бэлэй. Тээд гэгтэ ямаршые һураг, бэиэг дуудлахаа болёо хэн. Тингээжэ байтарнай нэгэ үгэ гараба: «Раднажабай Арслантай гүрэнэй даабаряар холо ошободди», - гэжэ Сандагдоржын Норжомо гэртэхицээ захиба ха.

Норжомо гэшэнь үнэхөөрөө дайсанай ара талада радистаар хүдэлхэн юм. Ехэ бэс муутай боложо, тэндэһээ бусаад, Норжомо хүшгэн Агынгаа дасанда мүргэжэ ябадаг хэн. Ябаһан ябадал тухайгаа хөөрэдэгшэгүй бэлэй. Тээд бидэнь баһал ухаагаараа бодожо үзөөд, уулзаха харгы үгы гэжэ мэдэрээд ябадаг хэмди. Мүнөөшье болотор хайншые, муушые мэдээсэл үгы.

Дүрбэдэхи хубүүн Арьяан гэшэ мүнөө амиды мэндэ Агада ажауулаг. Дайн соогуур эжимнай ганса Арьяан хубүүтэй юм шэнги Арьяандаа ханагаа зобохо, унтангүй хонохо, үргэхэ, мүргэхэ. Энэнь эхын зүрхэнэй һонорые гэршэлээ. Тинхэ үедэнь ахамнай аймшагтай хүндөөр толгойгоо шархатаһан Тбилиси хотын госпитальдо хэбтэжэ байгаа. Энээгээр шархань дүүрээгүй, үшөө оло дахин боомбын түгдэрхэйдэ дайрагдаһан байха юм. Дайнһаа эрэмдэг бэтэй бусаа хэн.

Нэгэ жэл холын курортдо ошохо болоод, Эрхүү хотын аэропортдо иимэ ушар болоһон юм. Тэрэ үедэ хүнэй багаж бүри нарыар шалгадаг байгаа. Иимэ шалгалтын үедэ Арьяан ахайе оло дахин шалгаба, нэгжэбэ ха. Тээд юушые олобогүй. Пүүлэй һүүлдэ толгойнь яһанда торолдоһон һомоной холторхойһоо боложо байһан байгаа. Энэ түмэрөө мүнөөшье хүртээр шэрээжэ ябаһаар юм. Нэрээ нэрлүүлхэ зургаан хүүгэдтэй. Балданай Раднажабай үрнээр яһалал олон боложо байдагбди. Иимэл даа, Мундаргын Сагаанай дүрбэн хубүүдэй хуби заяан.

Бүдэжаб РАДНАЖАПОВА, пенсионер, багша.

(Продолжение. Начало в №48 за 26.04.2001 г.)

Больше общайся и "караул" себя, то есть анализируй свои ошибки, просчеты, промахи и смотри на преграды, которые неизбежны, "широко открытыми глазами". А преграды общеизвестны: страх, неуверенность, недостаточная подготовка, неумение вести себя в обществе, незнание своих возможностей и, конечно же, лень.

Излагай информацию ясно, броско, образно! Слушателям интересно тогда, когда интересно тебе. Мыслящий человек, эмоционально переживающий то, о чем говорит, не может оставить никого равнодушным. Эмоции заразительны.

Помни: только будучи личностью, то есть человеком, дарящим свое духовное богатство, ты сможешь "зацепить" собеседника!

Очень важно, как ты начнешь говорить. Ни в коем случае нельзя оправдываться, мямлить: «Я долго вас не задержу». «Это вы знаете, я лишь хочу сказать». Кому интересно слушать то, что вы знаете?!

Пустая трата времени! Нет! Уже начало речи должно внушить слушателю уверенность в твоей значимости, нужности того, о чем ты будешь говорить. А уверенность появится лишь тогда, когда ты сам поверишь в успех.

Начало не должно быть распыляющим. Бери быка за рога!

Почему слушатели начинают скучать, вертеться, смотреть на часы, зевать? Да потому, что зачастую говорящий не знает, о чем он будет говорить, он не определил основную мысль. Его речь начинает напоминать поведение стрелка, пытающегося сразу попасть в несколько мишеней из нескольких ружей.

*** Помни: одно выступление — одна главная мысль!**

А все остальное — лишь доказательства, подтверждающие ее правильность. Не бойся использовать для доказательства чужие мысли. Мысль, окрашенная твоими эмоциями, — это уже твоя мысль!

Речь должна быть диалогична, ведь наше мышление работает по принципу "да-пет-да", поэтому высказывай за собеседника аргументы и сам же их опровергай.

Одним из важнейших инструментов человеческого общения являются жесты.

*** Твое тело тоже должно говорить!**

Внимание легко привлечь выразительным наклоном головы, шагом вперед, движением плеч, жесты индивидуальны, ищи свои жесты.

Вот несколько советов психологов:

1. Не держи руки в карманах. Это делает тебя смешным или пахальным, к тому же ты полностью лишаешься возможности жестиковать руками.

2. Большинство жестов делай выше пояса.
- Жесты, сделанные руками ниже пояса, имеют значение неуверенности, следовательно, противопоказаны говорящему, так как уже сама внешность должна излучать уверенность в собственных силах!

3. Стой твердо! Ноги на ширине плеч.

Не надо раскачиваться, заплетая одну ногу за другую, перебирая ногами, как лошадь. Все это создает впечатление твоей незначительности и

Мгновенное оживление охватывало зал, когда я сходил. "Слава Богу! Закончил!" - думал я. Это, видимо, единственное, с чем была согласна со мной

Размышления Собеседника

вызывает у слушателей опасение: а способен ли ты вообще сказать что-нибудь дельное?

4.Смотри в глаза!
Многим нравится, когда обращаются непосредственно к ним. Если ты будешь избегать взгляда: смотреть вверх голов - слушатели могут подумать, что ты неискренен или презираешь их.

5.Говори твердо, четко произноси каждое слово, выделяя тоном голоса наиболее важные мысли.

Говорят, что глаза - зеркало души, я думаю: таким же зеркалом является и голос со всем богатством интонаций.

Выполнение всего, о чем мы с тобой говорили, потребует от тебя больших душевных, умственных и физических усилий, но то, что ты обрешь - умение быть интересным, понятным, уважаемым собеседником - окупит их сполна!

А упражнения, помогающие научиться хорошо говорить?

Практика! Практика! Практика!

Если у тебя есть возможность, запиши на видеокассету, как ты говоришь, и посмотри... Уже одно это даст тебе многое! Я испытал на личном опыте, поработав на местном телевидении.

Ну, а если такой возможности нет, используй все то же зеркало. Встань, расставив ноги на ширине плеч и уверенно смотря в глаза своему отражению, произнеси речь, конечно, заранее ее подготовив.

*** Убедишь себя — убедишь и других!**

Проследи за жестами! Уместны ли они, помогают ли более выпукло обрисовать то, что говоришь, или это лишь бесполезное мелькание рук?

Вслушайся в свой голос. Как он звучит? Уверенно, упруго, напористо?

Или, напротив, вздрагивает в страхе, поминутно пропадая?

*** Помни: многого достигает лишь тот, кто, как говорил Гоголь, "караулит себя"**

Когда я говорю с друзьями, знакомыми, еще ничего... А вот когда приходится говорить перед аудиторией, становится плохо.

И не только тебе! Со мной было то же самое. Когда-то, во времена туманной юности, еще задолго до того, как выйти к трибуне, я переставал слышать окружающих. Все заглушал набат сердца, предвещающий неминуемую гибель. Лицо превращалось в раздавленный помидор. Рубаха прилипла к спине. Я что-то начинал лепетать, не слыша от страха даже собственного голоса. Хотя чего я боялся? Слушатели... не слушали. Одни сладко дремали, другие шуршали газеткой, третьи весело переговаривались.

аудиторией. Немного пострадав, она начинает, бедная, засыпать, шуршать газетами, переговариваться. Слышит она выступающего? Нет, конечно!

Понимает? Глупый вопрос. Как можно понимать того, кто сам не понимает им читаемое?!

Вскоре и он сам, пару раз невидяще взглянув в зал, начинает страдать. Это видно по тому, как он уныло читает текст.

Искренне жаль страдальца! Но он сам выбрал свой жребий. И стоит в зале сплошная мука - мука не-общения. Не лучше ли в этом случае просто раздать слушателям листы - пусть читают, а самому приятно подремать на трибуне...

Но! Вот зал словно ожил. На трибуну легко взбежал новый оратор. Уже по тому, как весело блестяли его глаза, аудитория потянулась к нему.

Радуется! Радость даст уверенность и энтузиазм. Твое тело, парализованное страхом, вновь обретет легкость и упругость. Смело смотри в глаза аудитории. Вон сидит Сергей - кивни ему. Вон Татьяна - улыбнись ей.

Помни: самый главный человек на свете тот, кто перед тобой. Поэтому, если не полюбишь аудиторию, то пусть она тебе хотя бы понравится.

Если ты рад видеть аудиторию, твоя радость неизбежно вызовет симпатию к тебе, а это значит: то, что ты скажешь, будет воспринято с большей заинтересованностью и прочнее запомнится. Вспомни: разве мы прислушаемся к тем, кто нам не нравится?

Прояви интерес к слушателям - и они проявят интерес к тебе!

Совет первый и, пожалуй, самый главный: Будь рад аудитории!

Ты только подумай: собралось столько людей, чтобы послушать тебя!

Не рад? Напуган?
- Страшно...

Увы, не только тебе - многим. Социологический вопрос показывает, что на вопрос: чего люди боятся больше всего? - ответ был следующим: смерть стояла на следующем месте, а выступление перед публикой на первом.

Многие испугались бы еще больше, если бы знали: люди формируют свое впечатление в первые 24 секунды. И это впечатление изменить очень трудно!

Да, выступать перед людьми страшно. Как перебороть страх? Как наполнить радостью общения? Вспомни, когда дома ты пытаешься поделиться с близкими своими проблемами или успехом, а они, махнув рукой, не слушают, уйдя в домашнюю суету, разве ты не злишься, не ходишь за ними по пятам, пытаешься быть услышанным? А тут целый зал молчащих, ждущих твоего слова людей! Радуется и говори... Ведь тебе есть что сказать, иначе бы не пригласили!

А разве можно близких сравнивать с аудиторией? Аудитория - это общественное, чужое, незнакомое, поэтому надо говорить серьезно! А лучше вообще читать по бумажке.

А кто тебе сказал, что речь должна быть обязательно написана, вдобавок казенным безликим языком с "завалами" непонятных (даже самому докладчику!) терминов, и непременно читаться по бумажке, лучше по-лекторски монотонно, чтобы ничего личного, никаких, Боже упаси, эмоций, чтобы в итоге нельзя было понять: человек на трибуне или телевизор?

Кто тебе это сказал? Когда он будет читать, понаблюдая за

Константин СОБОЛЕВ

передается аудитории, создавая у нее впечатление о тебе как об авторитетном, уверенном и благополучном человеке.

*** Если ты понравишься себе, понравишься слушателям!**

- Неужели это так? Может, все-таки главное - содержание? А как оно преподнесено публике, неважно!

- Еще как важно! Вслушайся в любой митинг... разве наиболее зажигательные речи содержательны? Напротив, часто алогичны и пусты!

Но ведь воздействуют!

- Чем?
- Эмоциями... Поэтому будь тем, кем являешься! Пропитай эмоциями то, что говоришь. Радуйся, смейся, пнейвайся, спорь, спрашивай и отвечай.

*** Хорошая речь — это всегда диалог!**

Но не забывай аудиторию. В полете эмоций от нее легко оторваться.

Совет третий: интерес аудитории важнее интересов выступающего!

Произнося речь, помни вопрос, который задают себе все слушатели:

"Ну и зачем мне это!"

Говори не о своих проблемах, а о проблемах тех, кто слушает. Говори о них так, будто это общие проблемы. Только став частью аудитории, сможешь влиять на нее. Исток выигрышной речи в объединении с аудиторией.

Поэтому совет четвертый: прежде чем сказать, знай, что ты скажешь, как сказанное будет воспринято слушателями и - главное - что ты хочешь добиться своим выступлением.

*** Хорошая речь — речь продуманная заранее!**

Расскажу тебе одну древнюю притчу, притчу о том, как от правильного подбора слов порой зависит наша жизнь.

Однажды шаху приснился сон, будто у него выпали все зубы. Шах велел позвать толкователя снов. Тот, выслушав рассказ, печально произнес: "О великий, тебя ждет беда! Все твои родные умрут."

Разгневавшись шах велел казнить беднягу и позвать другого. Второй толкователь, выслушав сон, радостно сказал: "О, всемогущий, тебя ждет большая радость! Ты будешь жить так долго, что переживешь всех своих родных."

Обрадованный шах осыпал толкователя подарками и отпустил.

Вечером к толкователю пришли друзья. Толкователь все им рассказал. Тогда один из них удивленно воскликнул: "Но ты же сказал, что же самое, что и первый толкователь, однако его казнили, а тебя наградили."

Почему?

"Мало знать правду, - ответил толкователь. - Мало знать слова для ее выражения. Важно помнить, кому ты говоришь и что за этим может последовать тогда и правда будет принята благосклонно."

Хорошая речь - это речь продуманная заранее! Если твое желание четко не сформулировано, ты никогда не узнаешь, как его воплотить. Набросай на листе план речи. Любая речь состоит из трех частей: вступление, основная часть, заключение, причем первая и третья важнее, чем вторая.

(Продолжение следует)

Уншагшадаймнай туршалганууд

Роза НАМЖИЛОВА

УУЛЗУУРТА ТҮРЭНЭН БОДОЛНУУД

Зэдын эрьедэ зэрлиг байгаалитай зэргэлжэ нуухада, Зүрхэ сэгдхэлдэш аятай мэдэрэл түрэнэн шэнги. Наранай гулаахан элын нюргыш жэгнэн эльбэхэдэ, Налгай байдалай мүнэн утахан олгоһон шэнги. Хагын оройһоо ханхинама агаарые хаха зүһөөд, Нуларна суурян, габтан шэнгээд, оршон тойрондо. Сэгдхэл зүрхэмни хүгжэмтэ долгинойнь үлгы соо гуураад, Сохилно гуурян, уяанһаа алдараад, уянгын түрэхэдэ. Богдолнууд... Богдолнууд... болзрто наһанайнгаа зургалал дэлгээд, Богото бэээрээ зүжэгтэнь хабаадан ухаагаа гүйлгэнэб. Үйдхартай хууданһыень алад алхалаад, ульһатай гулаантайнь Уулзажа сэнгээд, хахасажа шадангүй һөөргөө эрьенэб. Хоригдоху зуун жэлэй тэн хахадһаа тэнжэн ургаад, Хубитай байба гүб, мянгаад жэлнүүдэй уулзуурые дабаха? Залита юртэмсын ээлжээтэ хэмжүүрээ эрьен ерэхэдэ, Золтой байба гүб, түүхын гадаһанай тогтохынь гэршэлхэ? Хоёр голнуудай заяагынь холбоһон уулзуурые дахаад, Хурмаста уулынгаа нарата хормойгоор нэмжын дэлгэрһэн, Тарган хүрһэтэ тоонтымни зүрхэн - Баруун Добуунда Тэнжэн үгдэнөө тэнсэлгүй гулаанаар сэгнэжэ ябагшаб. Үхибүүн наһандам үлгыгөө дэлгэнэн нарата нютагтам Үни холоһоо баян изагууртан үндэнэ табна юм. Аршаан булагай мүнэн хундагаар жаргалаа хурылаад, Анханһаа хүндэмүүшэ Хонгоодор гарбалтан уурхай заһаа юм.

Иймэ дээрэхээ этигэл, найдал, дуран гурбантай Инаг хоёртол энэ наһангаа Хуби заяагаа холбоо гүб? Эрмэлзэл, хүсэл, зоригой эбдэршэгүй ехэ хүсэнтэй Эжэл нүхэдтэл энхэрэл эдлэн, эхэнэрэй жаргал манаа гүб? Үйһэндэл носошодог богони болзорттой хүнэй наһые Утын харгы юундэ шэлээгүйб гэмээр байна. Хүл нюсэгэнһе наа, үүлээр үсөөн үхибүүн ханһые Ходо байхыень, эрьен ерэхыень дуудамаар байна. Тезд яалайб, хоригдоху зуун жэлтэй хахасажа байхадаа, Тоогүй нэбтэрэл, нуудал, байдалга асарһыень гурдая, Ехэ хубилалта юртэмсэ дэлхэйдэ асарһан хадань Ерээдгүйн үетэниие үндэр сэгнэлтэ үгэхыень уржалай. Хэлэ бэшэггүй тулюур байдалтай арад зондо Гэгээрэл асараал эрдэм бэлигые үсэд гаруу номногшод. Хамаг юумые харгы замгаа хамаан абадаг хамууда Хазаар зуулгаал элүүр энхые эрид шанга сахигшаг. Амитан бүхэниие агли жаргуулха үндэр богдолтой Алхалан ерээл Улаан Октябрь урдаа тугаа мандуулан. Хүршэ юртэмсэтэй холбоо бариха үндэр хүсэлтэй Космосто ницдэл хүнэй хүбүүг орон нютагаа магтуулан. Түүхын хууданһаа тамга табиһан Луу жэлнай, Түмэн жэлэй түнтүү таалаха золтой байбаш. Тобир тарганаа таатай зохидоор тушаажа үгөөд, Түби дэлхэй захиагүй замга мордохо болобош.

ДАЙНАЙ ДҮҮРЭМСЭЭР... Рассказ

Бадма ШОЙДОКОВ

- Лубсан, тээ тэрэ дабхар гэр харана гүш? - гэжэ Савелий асууба. - Харана. - Шн намтай тэрэ гэрэй дүрбэдэхи дабхарай арбан зургаадахи байрада ошолдо, - гэб. - Тэрэ танилсаһан басагаа намда харуулаха гэнэ аалши, Савелий? - Түймэр туулган соогур дайсаные сохилсожо, хамта эндэ хүржэ ерэнэн нүхэртөө харуулаа найрхаагүй наа, хэндэ харуулаа гэршэбиб, - гэб. Савелий хитагар нахалаа томосогоон, нидхэнүүдэ хоёр тээшнэ эльбэсгээгэн үргэлжэлүүлэ юм. - Тэрэ эхэнэрэй сөбэрхэниинь аргагүй... Танилсаһан дурамни хүршоо. Лубсан нилээд дууган нууд гэб. - Савелий, тиншэ гансаараа ошоно гүш? - гэжэ асууба. - Гансаараа. - Айнагүй аалши? - Юунһээ айба гэршэбиб? - Дайсанай газар уһан дээрэ байнабди гэжэ мэдэш! - Лубсан... үшөөл үхибүүн байнаш даа. Дайсанай һурьынь дараабди. Тиймэрһээ бидэндэ зүрхэлхэ амитан олдохогүй, - гэжэ Савелий бардамаар бабарба. - Би шамда командирһаа зүбшөөл абуужаб. Хэдэн жэл соо хамта эндэ хүржэ ерэнэн бидэ хоёрһоо ондоо хэд манай батальондо бин юм?! Яахадаһые командир шамда табилга үгэхэ. - Игнадые мартаа гүш? - Зүб даа. Игнат бидэндэ адли дайсаные сохилсоһоор, хамта хүрэлсэжэ ерээ, - гэб. Савелий газашаа шамдаба. Лубсан командирһаа гүйсэд этигэшһе наа, үгэхэгүй гэнэн шалтагаа урдаа баряа. Тезд Савелий өөрынгөө шадалда дан этигэнги, өөрыгөө хүн бүхэниһөө дээгүүр тоолоно ха гү гэнэн тобшолол тэрэн тушаа Лубсан үнинэй хэнхэй. Өөрынгөө шадалда этигэнги ябахата, заримдаа найшые байдаг хаш даа гэжэ наһааһаар агша: тарган томо бэетэй хадаа юм гү, добтолгодо ябахатаа, ямаршые фашистые буугайнгаа хүрзөөр сохихотойгоо адли унагаадаг лэ. Лубсан энэ ушарые оло дахин өбөрһон байха. Эгээл ингэжэ шэбшэн байхадань, старшина үүдэнэй наана бин болоод: - Лубсан, дуу дуулаха болоолши даа, - гэб. - Юун болошоо юм, старшина? - гэжэ хүбүүн нүгөөдэсэ шэртэжэ мэдэб. - Уран найханай харалгада бэлдэхэмнай. Командирһаа шамда табилга абааб... - Хэзээ ошохо зонбибди? - Мүнөөдэр үдын хоолой һүүлдэ. Игнадтай гурбуулан ошохобди, - гэб. Савелий өөрынгөө таһалга тээшэ шэглэб. - Үсөөхэнөөр ябахата, аюултай бэшэ гү? - Мэдээ аабзаб даа. Хэдэн жэлэй туршада байлдаан соогур фашистуудтай улаан ноураараа ушаржа, тэдэниие үнэнэн тоборог болголсоо хадаа юунһээ хүрдэхэ бэлэбди! - гэбэ Савелий. ...Үдын хоолой һүүлдэ хүбүүд өөһэдэнигөө байрын хажууда шахуу оршодог табан дабхар гэрэй дүрбэдэхи дабхарай арбан зургаадахи байрын үүдэндэ туласа ерээд зогсоод, Савелий үүдэ тоншобо. Лубсан үүдэнэй нээгдэхые хүлээн, тэндэхээ ямархан эхэнэр гарагша ааб гэжэ наһаата болон, баруун хармаан соохи пистоледэйнгээ хүйтэн эшые адхаад үзэб. Ямар нэгэн аюулай тохёолдоо юм наа, хамгаалха зэбсэгынь байрадаа. Үүдэн дэлигдэжэ, тэндэхээ улаабар үһэтэй сөбэрхэн эхэнэр толгойгоо бултайлаад, Лубсаниие нэгэл шөө үзэнгээр

харамсаараа, энээнэ ойлгон гэхэдээ соһон, худалаар мнһэрсгээжэ, үүдэнһээ холодон, гарнуудаа дэлгээд, хүбүүдые орохыень уриба. Ноурыншые үнэндөө адли улаабар, сөбөр сөбсэгэр шарайтай басаган гэхэдэ, арай бэшэ шэнги, обогор үндэр сээжэтэй залуу эхэнэр хэбэртэй. Зүбхингаа досоо талаар улаабар нодөөрөө илдам зулгыгаар харахые тэрэ оролдоло хаш. Үнэндөө шэрүүн харасатай хүйтэн нодэд гэнэн тобшолол Лубсан хэбэ. Үргэнэинь үзүүрэй дунда зэргэлһэн хара улаан хоёр мөнгөнүүдые өбөрһон гэхэдээ, хаанашые эгээл нимэ мэнгэтэй эхэнэрые харахые наһаба. Таһалгын үүдэнэй хүсэгын хирэ-хирэ болоод лэ хүдэлхые Лубсан адаган, саанань хүн бин хаш гэнэн бодоодо абтан, гараа хармаан уруугаа хэжэ, пистоледэйнгээ эшые баряад, бэлэн зогсобо. Таһалгын болзорыншые дүүрэхэ тээшэ боложо, хүбүүд газашаа гараа һэн. Савелий үүдэнэй хажууда зогсожо, тэрэ эхэнэрэй гарые озон, хахасаба. ...Лубсан унтаан дунда айн сошоод, орон дээрһээ унашаба. Тингээд юшые ойлгожо ядан, шала дээрэ нэгэ хэды забилгаад нууба. Һүнн. Хүбүүдын хурхиралдахаараал болоно. Үүдэнэй тэндэ дээрһын дэн ноһоно. Зүүдэлээд, соһоһоноо ойлгомсоороо, Лубсан унтари уруугаа шургажа, зүүдээ һэргээхэе оролдобо: бүлэг автоматнигууд тусхай даабаритайгаар дайсанай ара уруу ороно. Лубсан гурбан нүхэдэйнгөө ямаршыеб һууринда юнэй боложо байһые тодорхойлолсохоо ошолсоно. Тэрэ һуурин ойн захата хэбэртэй. Фашис мундиртай эхэнэр талму ородоор тайлбарилжа, үбгэжөөл, үшөө нэгэ үхибүүн хоёрые партизануудта туһалһанайнь тугэ саазалха гэнэн фашис захиргаанай шиидхэбэри уншаад, сахадахи бугуулида тэдэнэй толгойе оруулахынь тэндэ Лубсан сошоод һэриһэн байгаа. Энэ зүүдэнһээ уламжалан, Лубсанай толгой соо 1944 оной зун наһагдаба. Тинхэдэ хүбүүн өөрөө тусхай даабари дүүргэхэ өскадроний бүридэлдэ орожо, дайсанай ара уруу оролсоһоноо наһаандаа гэнтэ оруулаадхиба. Энэ хадаа Белоруссида болоо һэн. Командирны ойн захатахи һууриние ехэл удаан дурамдажа, шэнжэлһэнгээ удаа тэндэхи байра байдал тодорхойложо ерэхыень табан хүнһөө бүридэһэн тагнуул эльгээгээ. Тэдэнтэй Лубсан ошолсоо бэлэй. Тингээд лэ энэ бүлэг ойгоор халхаба хэн, мүлхнөөр, эгээл захын гэртэ хүржэ, чердак дээрһэн хоргодоо һэн. Тэндэн хэншые һуудагүй байгаа. Сонхонуудын, үүдэниинь хаалгатай, хөөсоор дээрһэн хадгаданхай байгаа бэлэй. Хүбүүд фронтонойнь забһараар һууринда юнэй боложо байһые шэнжэлжэ оробод. Уданшыегүй полицайнууд бин боложо, тэрэ гэртэнь тон дүтэ байһан үйлсэдэхи шэнжэнэй арбагар аад, бархигар бүдүүн гшүүһэдтэ хүниие үлгэхөөр үлгэсэ үлтэнэг аргамжаар хэжэ үлгэбэд. Доронь хахад метр шахуу үндэр һандали табибад. Удааншые хүлээлгэбэгүй. Хашхаралдаан, һухиралдөөн дуулаад, һууринай хүн зоние полицайнууд гэрнүүдһэнь наман гаргажа, буунуудаа норгандань тулгажа, түлхижэ сохижо ябаад, бугуули бэлдэһэн шэнжэнэй хажууда суглуулжа зогсооб. Тингээр һахалдаа даруулаһан, үшөө хүлэстэй гарнуудтай үбгэжөөлые, нэгэ хүлэстэй хүбүүн асаржа, шэнжэн дорой һандали дээрэ

хоюулайнь гаргаад, хажуудань тэдэ фашис харуулаһынь автоматуудаараа буудахаар бэлэн барижа зһэбэд. Удааншыегүй хүнгэн машина бин боложо, тэрэн соһоо фашис мундиртай залуу эхэнэр, үшөө нэгэ офицерэй буухалаар, ахалагшань юм гү, шахамал гахайдал полицай тэдэндэ гүйдлөөрөө ошожо элидхэб. - Үбгэн залуу хоёрые абархамнай гү? - гэжэ тэсэжэ ядан шэбэнһэнһээ Лубсан мүнөө һайн һаһана. Мүнөөхи фашис мундиртай улаабар үһэтэй залуу эхэнэр папка соһоо саарһа гаргаад, уншажа ороо һэн. Лубсан тэрэ эхэнэрэй уншажа байхадань, гэрэй фронтоной забһараар үсгэлдэрэйхи мүнөөхи эхэнэрэй үргэнэй дундахидал улаан, үшөө хара мэнгыень дурамаар һайн хараһан юм. Үбгэн хүбүүн хоёрые партизануудта туһалһанайнь түлөө саазалан һалгааһанай гэжэ тэрэ фашис мундиртай эхэнэр ородоор хэлээ хамнай. - Лубсан та гурбан тэрэ нэгэн доро зогсожо байһан фашистууд болон полицайнуудые буудажа һалгааһат, бидэ хоёр үбгэн хүбүүн хоерой хажуудахи һахиулуудые һалгааһабди. Фашис эхэнэрые амидыгаар гарта оруулахые оролдохобди. Дохөө: арай дуудахаар эшхэрхэб, - гэжэ Игнат шэбэнхэ юм. Ойро тойрон ондоо фашистууд үгы хэбэртэй. Шэнжэнэй гшүүһэндэхи бугуулинуудые үбгэн хүбүүн хоерой толгойдо фашистуудай абаашахынь тэндэ Игнат халта дуудахаар эшхэрнэ. Автоматуудые шабжаргай буушоо һэн. Фашистууд болон полицайнууд нэгшые удаа буудажа үрдибэгүй. Фашис эхэнэр машинадаа һуужа, буудалаанай үдэ тэрбеджэ үрдһэн байгаа. Тингэжэ тэрэ фашист эхэнэрые гарта оруулжа шадаагүй бэлэй. Савелийн танилсаһа тэрэл фашис эхэнэр тээшэ ха гэнэн тобшолол Лубсан хэбэ. Үбгэжөөл партизан отрядтай ошожо, харин хүбүүн өөһэдтэинь дивизидонь оролсэһэн бэлэй. Мүнөө тэрэ Евлампий хаһнаб? Дайн байлдаанай дүүрһэн түрүүшын үдэрнүүдэ тэрэнтэй эндэ, нүгөө полкынгоо байһан газарта уулаһанаа Лубсан наһаадхиба. - Игнат, тэрэ үсгэлдэрэйхи эхэнэрые гурүүн хараагүйб гэнэ аалши? - Хаана хараһан хүнбиб? - гэжэ Игнат Лубсаниие шэртэхэ юм. - Белоруссида. Үбгэн хүбүүн хоёрые үлгэжэ һалгааһаа байхадань, тусхай даабаряар дайсанай арада ороод ябахатаа, сүлөөлөө бэлэбди. Тинхэдэ фашис мундиртай залуу эхэнэр саазалха тухай шиидхэбэри уншаа һэн. Тэрэ машинада һуужа тэрбеджэ бэлэй. Тэрэл эхэнэртэй Савелий танилсаа гэхэ байнаб. Тинхэдэ чердак дээрэ хэбтэхэдээ, тэрэ эхэнэрэй үргэнэй тэгэн дундахы хара, улаан мэнгэнүүдыень, үшөө улаабар үһыень, ноур шарайень оножо хараагүй һэн гүшай? - Үгы. - Тэрэ Евлампие бэдэрэе. Манай дивизинь нүгөө полкдо алба хэдэг бэлэй. - Хүл дээрэ юм гү? - гэжэ Игнат дуугараад, үһээ гэдэргэнь эльбэсгээгээд абаба. - Байлдаанай дүүрээд байхада, битэрэнтэй уулаһа һэм. - Тингээ юм наа, командирһаа зүбшөөл абаад, тиншэ ошоод ерээ, - гэжэ Игнат дурадхаба. (Үргэлжэлэһынь хожом гараха).

Метаграммууд

Метаграмма гэвэл таабари мүн. Уриг ханагданах үгнй нэгэ үзэг ондоо үзэгээр нэлэгжэ, шэнэ үгэ биц болгодог. Жэшээлхэдэ, хүн - хүн, худаг - хадаг, жабар - шабар г.м.

- 1. Ямаанай арнаар оогдооб. Яштинама хүйтэнөө абарааб. Адуушан «д» үзэгым нэлэгэ. Агта хүдэнтөө хадаа. (Аха-тах) (Axa-tax)
2. Абын хубуун... арма Амтархан идэ...арма. (Аха-хар) (Axa-khar)
3. Яагаа һонин юм бэ? Бүд һанхан самсамин Яаран «д» үзэгээр хубилаа. Бүтүү пүхэ руу шуургаа. (Торон-орон) (Toron-oron)
4. Буугай сэмгэндэ ялазана Шорон хурса... Баруун хойно бархайна Шобхо үндэр... (Я) (Ya)
5. Хүдөөгэй хүхэ таабай «Н» үзэгөө үзүүрлэ. Халуун галай согто Мяха шараха зэбсэг болоо. (он) (on)
Б.ГОМБОЕВ.

ПИХУУНАЙН УШАРАЛТА ЯБАДАЛНУУД

Пихуунайн гэртээ халам-гайшаг ерэхэдэ, һамганиинь урдаһаань: - Баһа архи хаана шэхэбши! - гээд сухалдашаба. - Үгы даа, Даша-Нима нэгэ «поршоонхо» абаад, тэрэниинь уужа хаяабди. - Ши муу, ганса уухаяа харахаш! Харин тийхэдэ Даша-Нима хирпиисэ гэрэй аяар табадахи дабхарта һуугаад, балкон дээрээ поршоонхо тэжээхэсэ байха. Ши үмсын модон гэртэ һуугаад, гахай тэжээхэ шадалгүйш. Газаанай арбаад гахай барихаар ха юм, - гээд гэргэнэйнгээ гэмэршэхэдэ, Пихуунай энэбэ. - Юунэй энээдэн болооб? - Үгыл даа, гурбан литр шэл амһарта соохи улаан архиинь эршүүлнэй «поршоонхо» гээд нэрлэдэг юм лэ.

Хойто жэлын Пихуунай маңдагар хоер гахай тэжээхэй. бүдүүн хүн һуугаа нэн. Зунай аяма халуун үдэр Пихуунай һамганһаа шюужа, браашха табиһан байгаа. Тинн һог-готороо уугаад, нэрһэн браашхынгаа һайбыс халуу-ханаар гахайдаа үгһэн бөөрөө һогтууниинь ехэдээ, гэрэин-гээ һүүдэртэ орожо унташаба. Үдэн гахайнууд браашхын халуун үдөөдһн хомхойгоор залгичал мэдэбэ. Мэтэр эдэ гахайнуудтай муужараад, амаараа хөөһн шэдэн, хоншоо-роо шабар руугаа шэхэжэ, хэды хэды татагалзаад һалашаба. Га. һамганайн ерэхэдэ, гахайнууд үхшэнхэй хэбтэбэ. Хажуудань үбгэниинь амигүи мэтэ хэбтэбэ. Оог хуугай татаад, Пихуу-найнгаа зүрхэ шагнаба, амиды хэбэртэй. «Еохо-даа, гахай-нуудш һалаа гээлэй, эгэмни амитай байһаниинь болоо» гээд, һалд һуушаһан гэхэ.

Нэгэтэ Пихуунай намарай түрүүшын саһанаар агнаха гэ-жэ, дробөөр буудаха буугаа үргэлзхэй, модо руу гараба. Заха модо үнгэржэ ябахадань, һаяхан ябаһан ойн гахайн мүрнүүд... Мүрынь мүшхэжэ, тинмэшьсэ холо ошонгүй ябатарынь, ар-баад гахай ойрохон дүтэ хоршоһонолдожо байбад. Эгээн маряатай бүдүүниинь шагаажа, шагаажа, шабхаяа табижархиба. Тээд буудууһан гахай гэнгэ хүлэгдээгүйгөөр буугай һомон шэнги сэхэ урдаһаань гүйшэбэ. Пихуунай хоер алхам тооной дүтэлүүлээд, буугаа модондо түшэжэ, түргэн гэгшээр... алба алсайлаба. Бодон гахай хоер хүлэинь хоорондуур шууяса гүйгөөд гарахадаа яагшабши. Пихуунай һамбаа-шалан, эгсэ эрьсэдэжэ, һүүлдэн аһан, «порганцань мордохо зуураа гуталайнгаа түрнһөө хутагаа даб гээд гар-гажа, гахайгаа олзолжорхибо. Хутагаар хадхууһан гахай хо-лонше гүйжэ бираагүй, атагад гээд лэ унаа нэн. Пихуунай олзотой, һамгандаа ямбатай гэртээ эрээ бэлэй. Элбэг МАНЗАРОВ.

БУРЯДАЙ УРАН ЗУРАГАЙ НӨӨСЭ ЖАСАҢАА

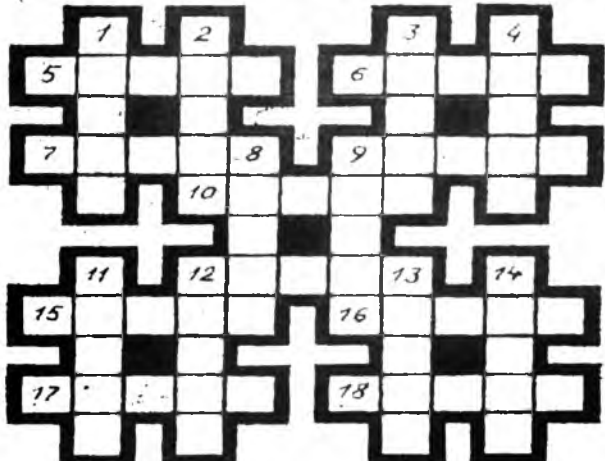
Цыренжан САМШИЛОВ

Буханууд тулалдахань

Ургашан, 1933 он

Кроссворд «Түмэн таабари»

Хажуу тээшээ: 5 - даарахаб гэжэ дахатай, дайнда ябахаб гэжэ хуягтай. 6 - алынган ш-нэгэн хабтаһан айл бүхэндэ ерэн. 7 - тэрэ хойно гүдгэ орхөөд ерээ һэм, түрөө гү, алн үгы гү - үзөөд ерэгты. 9 - оиронь ошоходоо, оорыгөө харахаш. 10 - элэн эжымни үдэртөө энээдэг. 12 - бургаһан гүрлөө зуун зангилаатай. 15 - эрсэн дээрэ эбхөжэ ядабаб. 16 - хоёр хүн холбоо бүһэтэй. 17 - дүшэн найман данжуургатай, дүрбэн хонхор аягатай. 18 - нэгүү баянай газаа нэгэшьсэ һаднаг үгы. Дээрһээ доошоо: 1 - хада дээрэ няасгай хотон. 2 - саған торго эбхөжэ ядабаб. 3 - мөөрөөшэ үгээн мүнгэн дүрэтэй. 4 - уймар займар аматай, хоёр гэхэ хоолойтой. 8 - хойноһоо ерһэн хүдэр баатар, хоёр шэхэ дэббүү баатар, тугал һуултэй шодон баатар. 9 - долоон аха дүүнэрий нэрһэн ондоо, һаһаниинь адли. 11 - нүхэн соо нүгэлтэй шүдхэр. 12 - талаар бэлшдэг тархаадай. 13 - улаахай хаанай бэлэг унаһаар үгы болоһоно. 14 - дааган далан дабхар тохоттой. Б.ГОМБОЕВ зохёобо. Захааминай аймаг.

КРОССВОРДЫН ХАРЬ: 1 - морин, 18 - адыл, 17 - морин, 18 - адыл, 16 - тасуу, 15 - нотол, 12 - хаша, 12 - нотол, 11 - хонхор, 10 - морин, 9 - тарар, 7 - тарар, 6 - бсштр, 5 - һамар, 4 - АРС, 3 - шхх, 2 - саца, 1 - хамар, 1 - хамар, 14 - хуһан, 13 - даар, 14 - хуһан.

ХОМОРОЙ ГАР ТАБИЛТА Мэдээжэ Бурядай уран зохёолшо нэгэтэ намда номоо бэлэглэхэдээ, иигэжэ гараа табяа нэн. Хүндэтэ нүхэд, хэн бэ таагьт! Элбэг МАНЗАРОВ. (Signature)

АНЕКДОТЫ Красное вино полезно для здоровья. А здоровье нужно, чтобы пить водку. Я - террорист и постоянно работаю с людьми. Вот почему конфетки «Тик-так» всегда со мной! ... Господин директор! Я хотел бы уйти с работы пораньше на похороны своей тещи. - Я тоже... К мирно дремлющему в купе поезда европею подходить про-водник: - Простите, ваш билет - до Бердичева, а этот поезд идет совсем в другую сторону. - И часто ваши машинисты так ошибаются? В курортном городе девушка подходит к автоматическим вестам, бросает в щель монету, становится на весы. Смотрит на показания и недовольно цокатьязыком. Потом снимает плащ, опять бросает монетку и встает на весы. Качает головой, снимает свитер и снова взвешивается. Потом снова бросает монету и пробует взвеситься без туфлей. В этот момент к ней подходит наблюдавший за этой сценой грузин с пригоршней монет: - Падажди, дарагая! Дальше я плачу. У мужины спрашивают: - Какова вероятность того, что, выйдя на Невский, вы встретитесь динозавра? Мужина: - Одна миллиардная. У женины спрашивают: - Какова вероятность того, что, выйдя на Невский, вы встретитесь динозавра? Женина: - Одна вторая. - Как так? - спрашивают. («Комсомольская правда»).

ЛАГАА ХҮЙТЭН СЭБЭР УҮАН ГЭЭШЭБ?

Арбаадхан жэлэй саада тээ манай гүрэн дотор архи уулгатай олиггүй шанга тэмсэл хэгдэдэг байһаниинь хүнүүд мартаагүй ёһотой? Энэ тэм-сэлые партина эмхи зур-гаанууд ударидадаг байгаа бэлэй. Нэгэтэ партин Мухар-Шэбэрэй райкомдо нэгэ иймэ болоһон ушар тухай зоной дунда мүнөөшьсэ болотор мартагдаагүй ха юм. Тэндэ ажаллажа байһан Бата Булад хоер үглөөгүүр райкомдо ерэхээр, толгойгоо заһаха гэлсэбэ. Буладынь дүү хадаа магазинда ошожо, нэгэ хахадые асарба. Тэрэнээ уһанай графин руу юулээд ууха гэжэ һуутарынь, рай-комойн нэгэдэхи секретарь ороһоор: - Ухибүүд, графин соотнай хүйтэн сэбэр уһан бээбэ? - гэжэ һонирхобо. - Тон сэбэр хүйтэн уһан Булад танай урдахана ху-даһаа асараал, - гэжэ Батань тоб байса харуусаба. Ноёниинь графинһаа ста-канаар дүүрэн хээд, ами-лангүй уужархиба. - Пайнууд бэлэйт, хубууд, ямар хүйтэн сэбэр уһан байдаг юм гээшэбэ? - гэжэ хэлээд, уралнуудаа хамсыгаараа аршангаа, гаража ошобо. Бата Булад хоер балшыса баригдандаа, амилхаяашы болинхойнууд, амандаа уһа балгаһандал, абяа аниргүй нилээд удаахан һуубад. Графин соо үлэһэн архяа-раа толгойгоошьсэ заһангүй, ноёнойнгоо дууджа зэмэл-хыень ажалай дүүрэтэр хү-лэһэн юм гэлсэдэг.

БАЛШЫСА БАРИХА ГЭЭД...

Нэгэтэ Тэхэ Бухаевич ажалһаа ерэхээр, хубсаһаяа нэлгэжэ үмдөөд, журнал-нуудые уншаһаа диван дээрээ хэбтэшэбэ. Памганиинь дэгэлэйн хармаануудые урбуулан үзэжэ байһаар, гэнтэ алыганай шэнээн саарһа оложорхибо. Тэндэн эхэнэрэй гараар иигэжэ бэшээтэй байба: «Үг-лөөдэр Прогрессстэ, 6 сагта Мэри». Тэрэ саарһаа бай-радань хээд, үглөөдэр бо-лотор үбгэндөө юушьсэ хэ-лэнгүй тэсэжэл үзэбэ. Үг-лөөдэрын Тэхын һамган ажалһаань эртшэг гараад, «Прогресс» кинотеатрай үүдэндэ үбгэнөө хүлээжэ байба. Хүнүүд кинодо оро оро-һоор, үүдэнэй хажууда хоёр-хон эхэнэр үлэшэбэ. Тэхын һамган тэрэ залуухан сэ-бэрхэн басаганда дүтэлөөд, һонирхобо: - Хүлисэгты намайе, кинодо оронгүй нүхэрөө хүлээнэ гүт? - Тийгэнэб, нэгэ танилаа хүлээнэб, таанар баһа хүниие хүлээнэ ёһотой? - Үбгэнөө хүлээнэб даа! Эгээл энэ үедэ гоешог хубсаһатай үндэр хүн баса-ганай хажууда дүтэлөөд: - Мэри, хүлисэгты на-майгаа, ажалдаа удаарааб, - гэжэ илдамханаар хэлээд, тэрэнээ гарһаань хүтэлөөд, үүдэ руу шургаһабад. Тэхын һамган үбгэнөө балшыса барингүй хоһоор гэртээ ошожо ябахдаа: «Үнөөхи записка бэшэһэн Мэригэһэн харгадад, тээд минини үбгэнэй орондо юундэ ондоо хүн ерээ гээшэб? Байзалши, шүдхэр, шамайе балшыса баряагүйдөө, на-наагаа амархалгүй байхаб!» - гэжэ мэтээр тархи соогуураа мухарюулна. Памганингаа саарһа нар-шагануулжа байхые дуулаһан Тэхэ хойто удэрын столово соо Мэритэй хамта эдээлжэ һуухадаа, һамгандаа бариг-даһан тухайгаа зугаалжа үгөөд, намтай суг ажалладаг залуу хубуун Бадмые «Прогрессстэ» 6 сагта эль-гээгээб, тэрэнтэй кинодо оро-хыень Мэрие гуйһан байгаа ха юм. ДОШОРОВ.

ХҮҮ ЖАРАНАЙ САГААГШАН ТҮМЭР МОГОЙ ЖЭЛ

ХАБАРАЙ НҮҮЛ ХАРА ЛУУ НАРА

Буряад лүгэ	15	16	17	18	19	20	21
Европын лүгэ	7	8	9	10	11	12	13
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабба Лара понед.	Мягмар Марс Вторник	Лагда Меркури среда	Пурдэ Юпитер четверг	баасан Солбон пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран Воскр
Үнгэ Үдэр	сагаан морин	сагаагшан хонин	хара бишэн	харагшан тахья	хүхэ нохой	хүхэгийн гахай	улаан хулгана
Мэнгэ	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан
луудал	модон	хиу	гал	шорой	түмэр	огторгой	уһан

Гарагай 2-то шэнын 15 (май 7). Дүйсэн үдэр. Наһа гадхадгад Аюша бурханай үдэр.

Сагаан морин, 4 ногоон мэнгын, модондо хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, лусууд, тэнгэри тахиха, тангаригаа болуулха, дайсанне номгодохо, номнол хэхэ, тэрэниие шагнаха, эм найруулха, наһа утадхалгын ном уншуулха, субарга, сэргэ бурхан бүтээхэ, тэдэниие арамнайла, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, модо нуулгаха, гэрэй нуури табиха, хүнэй шуһа ханаха, төөнэхэ, үгэлгэ үгэхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Харин балин шатааха, мори худалдаха, худалдажа абаха, бэри буулгаха, нүүхэ, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, модо отолхо, бага хүүгэдые гэрһээ холо үлгээхэ, үһээ угааха, бэлбэһэн эхэнэрэй гэртэ орохо мэтын үйлэнүүдые тэбшэлтэй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа наа, амгалан байдалда һайн. Гарагай 3-да хуушанай 16 (май 8).

Сагаагшан хонин, гурбан хүхэ мэнгын, хиидэ хуудалтай үдэр. Бурханай шэрээдэ Мандал табиха, тангын тарнигуудые уншаха, муу үйлэ бурруудха, ламые бараалхаха, үгэлгэ үгэхэ, худалдаа наймаа үүсхэхэ, эм залаха, лусууд тахиха, лусуудай болон уһан балин гаргаха, ада шүдхэр, дайсанне дараха, газарай ажал эрхилхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэбэшье эм найруулха, тушаал даажа абаха, дарсаг үгэхэ, тангариг үргэхэ, суглаанда сугларха, тээрмэ бариха, газар малтаха, модо сабшаха, хюрөөдэхэ, шулуу шорой хүдэлгэхэ, тэнгэри тахиха, гэрһээ хэргэлэ гаргаха, нүүхэ, дасан (дуган), субарга арамнайлаха, замда гараха, засаг буялдажа, хоорондоо хэрэдэхэ, тэмсэхэ, заргалдаха, хубсаһа эсхэхэ, хюмһа абаха, хутага бүлүүдэхэ мэтын үйлэнүүдые сэрлэхээр. Бэри тухай, наһа барагша тухай дасанһаа асууха гэнэ.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа наа, үбшэн хүрэхэ.

Гарагай 4-дэ хуушанай 17 (май 9).

Хара бишэн, 2 хара мэнгын, галда хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, хяһа гаргаха, бурхан, сахюуса тахиха, далага абаха, бисалгал хэхэ, үзэгтэ хураха, зурхай

шудалха, дайсанне дараха, эм найруулха, буян үйлэдэхэ, хубсаһа эсхэхэ, замда гараха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, нүүхэ, хүнэй шуһа ханаха, төөнэхэ, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэхэ зуура хүндэ зөөри үгэхэ, үри зээлинеэ түлэхэ, тогоо нэрэхэ, мал үүсэхэ, тэнгэри тахиха, һүни ябаха, ном оршуулха, худал малтаха, бэри буулгаха, хурим түрэхэ, хадаг табиха, хюмһа абаха мэтын үйлэнүүд хоруултай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа наа, шэг шарай муудаха.

Гарагай 5-да хуушанай 18 (май 10).

Харагшан тахья, 1 сагаан мэнгын, шоройдо хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, тэнгэри, лусууд тахиха, буян үйлэдэхэ, сангарил хураха, маани сахиха, бисалгал хэхэ, наһа утадхалгын ном уншуулха, далага абаха, дасан (дуган), субарга, сэргэ бурхан арамнайлаха, залуу мал эмнихэ, даагадай һүүл, дэлхэ тайраха, тараг бэрихэ, айраг халааха, хүнэй шуһа ханаха, төөнэхэ, бэшэг номой үйлэ үйлэдэхэ, хулгай дээрмэ дараха, дайсанне номгодохо мэтын хэрэгүүдтэ һайн. Зүгөөр мал үүсэхэ, үхибүү хүлдэ оруулха, бага хүүгэдые гэрһээ холо эльгээхэ, гуйраншадта юумэ үгэхэ, гэрэй нуури табиха, газар малтаха, багшада шаби боложо орохо, суглаа зарлаха, замда гараха, бэри буулгаха, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, хюмһа абаха мэтын үйлэнүүдые тэбшэхээр гэнэ.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, эд зөөриши, малай гарза болохо.

Гарагай 6-да хуушанай 19 (май 11).

Хүхэ нохой, 9 улаан мэнгын, түмэртэ хуудалтай үдэр. Луу харада нохой үдэр тохөөлдохоодо, тон муу, модон хохи гэгдэдэг. Тиймэһээ иимэ үдэр алибаа һайн үйлэ үйлэдэжэ болохогүй. Илангаяа бэри буулгаха, наһа утадхаха, тарьяа гэрһээ тариха, адууһа мал абаха, нэрэ соло олохо, гэр бариха мэтын үйлэнүүдые яаха аргагүй тэбшэхэ шухала. Гадна замда гараха, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, нүүхэ, суглаа зарлаха, үһээ угааха, хубүүдые сэрэгтэ үдэшэхэ, үхибүү хүлдэ оруулха, бага

хүүгэдые гэрһээ холо эльгээхэ, үри зээлинеэ түлэхэ, шуһа ханаха, төөнэхэ мэтые тон ехээр тэбшэхэ.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абабалгүй.

Гарагай 7-до хуушанай 20 (май 12).

Хүхэгшэн гахай, 8 сагаан мэнгын, огторгойдо хуудалтай үдэр. Хутагын хурса үдэр. Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса, лусууд тахиха, бисалгал хэхэ, замда гараха, наһа утадхалгын ном уншуулха, далага абаха, аршаанаар бэвэ арюудхаха, шажанай һайндэр хэхэ, баярта ушараа тэмдэглэн найрлаха, гүрэм уншуулжа, эльбэ дараха, ехэ хүниие бараалхаха, гэр байраа заһабарилха, сан табиха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэхэтэй хамта бөөгэй хэрэг үйлэдэхэ, модо үндэһэтэйнь унагааха, газар малтаха, зураг зураха, хүншүү, хэрбоһо гаргаха, бэлбэһэн хүнэй бузартай ушарха, үбшэ аргаха, нүүхэ, худалдаа наймаа эрхилхэ, хутага эзбсэг дархалха, эритэ мээсэ бүлюүдэхэ, хюмһа абаха мэтын үйлэнүүд сэрэгтэй. Бэри тухай, наһа барагша тухай дасанһаа асууха.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа наа, үзэхэлэн байдал үзэгдэхэ.

Гарагай 1-дэ хуушанай 21 (май 13).

Улаан хулгана, долоон улаан мэнгын, уһанда гараха, бэри буулгаха, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, мүргэхэ, бурхан, сахюуса, тэнгэри, лусууд тахиха, Наранда, харада, бусад юртэмсэнүүдтэ шүтэхэ, номнол хэхэ, тэрэниие шагнаха, субарга, сэргэ бурхан бүтээхэ, амгалан байдалай түлөө үргэл үргэхэ, далага абаха, эм найруулха, эмниг мори. сар хургаха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэбэшье гэрэй нуури табиха, мад эмнихэ, хүнэй шуһа ханаха, зүүгээр хадхаха, эд зөөри хүндэ үгэхэ, үри зээлинеэ хүндэ үгэхэ, хубсаһа эсхэхэ, шэнэ хубсаһа үмдэхэ, үхибүү үргэжэ абаха, мал үүсэхэ, хүн дүрлээс элдэха, мори урилдаанда хабаадаха мэтын үйлэнүүдые тэбшэлтэй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, үбшэн хүрэхэ.

Мифология религии
ПО СЛЕДАМ БУРЯТ-МОНГОЛЬСКОГО ХУРМАСТА ТЭНГЭРИ...

По мнению многих востоковедов, исследователей истории и культуры Центральной Азии, верховное божество бурят-монгольского добуддийского пантеона - Хурмаста (Хормуста) Тэнгэри ведёт свое начало от древнеиранского, авестийского Ахура-Мазды - верховного божества зороастрийской религии, или, как его иначе называют, культа огнепоклонников.

Зороастризм - одна из самых древних религий в мире. Он был государственной религией трех великих иранских империй, существовавших почти непрерывно с VI в. до н.э. по VII в. н.э. и господствовавших на большей части Ближнего и Среднего Востока. Власть и могущество Ирана обеспечили зороастризму огромный престиж, и некоторые из важнейших его доктрин заимствованы иудаизмом, христианством, исламом, а также на Востоке он повлиял на развитие северного варианта буддизма. Пророк Заратуштра стал известен древним грекам под именем Зороастр. Он был иранцем, жил около 1200 г. до н.э.

Предки иранцев и индо-арийцев составляли один народ и жили в азиатских степях. Веда устойчивый неизменный образ жизни в течение многих поколений, они сформировали прочную религиозную традицию. Индо-иранцы были носителями так называемой «срубно-андроновской культуры», памятники которой обнаружены по огромной территории в степях от Волги до Восточной Сибири. Основным средством их существования был скот - овцы, коровы, лошади, верблюды. Они использовали повозки с деревянными колесами, в которые запрямили волов.

Примерно около 1600-х гг. до н.э. в степях появляются колесницы, запрямленные лошадыми. Это были быстрые, легкие повозки, пригодные для состязаний и охоты, а также для войны.

Во второй половине II тысячелетия до н.э. среди индоариев появляются воины-колесничии, предводительствуемые воинственными вождями, которые повели их на грабеж других. Новое оружие из бронзы и быстрые колесницы позволяли этим отрядам совершать неожиданные набеги, убивать, захватывать добычу и угонять скот.

В то буйное, тревожное время, когда правила сила, а не закон, и жил пророк Зороастр. Он напряженно размышлял и в то же время ждал божественного откровения: в чем все-таки заключается смысл беспокойного земного существования человека. Зороастр был священнослужителем. Зороастрийское Священное Писание известно как Авеста, язык на котором написан это Писание, обычно называют авестийским. Элементы зороастрийских памятников сохранились в Ригведех (Индия) и в обрядах брахманизма.

Как правило, культ более стоек, чем религиозные представления, и, действительно, основные объекты зороастрийского культа те же, что у пастухов каменного века, а именно: вода и огонь. Вода делала жизнь в степях возможной. Протоиранцы обожествляли воды рек и водоемов как богинь (Апас).

Огонь - другой объект культа - тоже был существенным для жителей степей. Он являлся источником тепла в морозные дни, на нем готовили мясо животных, составлявшее основу питания. В древности, когда возжигание огня представляло большую трудность, люди старались сохранять огонь в очаге всегда горящим. Помните, предки древних китайцев-синантропы сохраняли огонь горящим несколько тысяч лет без потухания.

Культ вечного огня был распространен широко, и протоиранцы видели нечто божественное в горящем пламени. Брахманы знали его под именем Агни (это слово родственно латинскому агнис, русскому огонь), но зороастрийцы называли огонь Атар. В огонь клали не только дрова, сухие листья и травы, но и животный жир, огонь получал таким образом свою долю и от жира горел ярче.

По-авестийски, бог или господин назывался ахура, и верховные жрецы или вожди общины образ мудрого священнослужителя Зороастра, знающего законы жизни, стали именовать величайшим богом, по-авестийски. Ахура-Маздой («Господь мудрости») т.е. верховным божеством. В предствлении верующих он являлся воплощением мудрости, которая должна управлять всеми действиями богов и людей. В Ригведе он именуется Асура («Господь»). Пророк Заратуштра, сын Поурушаспы, из рода Спитана, известен прежде всего по гатам - великим гимнам, которые он сочинил, эти гимны являются страстными изречениями. Их исполняли, культивировали жрецы-провидцы. Изречения передавались из поколения в поколение и записаны были лишь при Сасанидах, тогда говорили уже на среднеперсидском языке, так называемом пехлеви. Язык этих гимнов близок к языку Ригведы.

Зороастр являлся единственным основателем такой религии и одновременно - священнослужителем и пророком. Он сам называл себя также мантран, т.е. сочинитель мантр (вдохновенное экзотическое изречение, заклинание, на санскрите - мантра).

Обучение священству у индоиранцев начиналось с семи лет. Все было устным, письменность еще не появилась. Учеба заключалась в овладении искусством импровизации стихов, призываний богов, восхвалений их, выучивания наизусть великих мантр.

Иранцы считали, что зрелость достигается в 15 лет. Вероятно, в этом возрасте Зороастр стал священнослужителем.

Очевидно, именно провозглашением Богом Ахура-Мазды и в конечном счете, посвящением ему всего культа зороастрийцы отпичались от старой языческой веры. Ахура-Мазда почитался как творец. Зороастрийские священнослужители разработали свой календарь: 360-дневный календарный год, поделенный на 12 месяцев по 30 дней каждый.

Особые правила, составляющие своеобразие зороастрийской веры, касаются воды и огня. Зороастриец прежде всего заботится о чистоте самой воды, так как это святое творение. Ничто нечистое не должно соприкасаться с природным источником воды - озером, ручьем или колодезем. Точно также обращались и с огнем - сжигать на нем мусор для зороастрийцев немислимо...

С момента смерти с мертвецом обращались как с чем-то в высшей степени заразным. Трупы оставлялись на башнях, камнях на пожарище птицам и зверям. Тем самым избегали соприкосновения трупов с землей, водой, растениями. Обряды очищения включали в себя омывание с головы до ног. Подробно очищение описано в Виведате. Авестийский язык рассматривался как священный язык веры.

При ахеменидах царь Дарий призывал почитать Ахура-Мазду верховным божеством.

Даже вера в Майтрею или будущего Будду в северном буддизме восходит к зороастрийским представлениям о Спасителе (Саошпанте). При парфянском царстве армяне поклонялись Арамазду (парфянская форма имени Ахура-Мазды) как творцу неба и земли. Зороастризм почитая воду и огонь, проповедовал, что жизнь на земле все же будет уничтожена однажды стихией воды или силой огня...

Во время правления халифов в Иран вторглись монгольские орды. Они безжалостно уничтожали все, что попадалось им на пути. Мусульман, зороастрийцев, иудеев и христиан убивали поголовно и без разбору. О разорении Ирана монголами историк того времени писал: «Потери нанесенные, не поддаются описанию, были полностью уничтожены не только тысячи бесценных сочинений, но и большое количество ученых людей...»

Подготовил Н.ХАЗУЕВ. (Использованы журналы по этнографии, истории разного периода).

«Буряад үнэн» сониной шанда хүртэхын түлөө заншалта мурьсөөн

упаритишье тухатаа

55 жэлэй хугасаа соо майн 2 республикын хүнгэн атлетикэдэ дуратайшуудда, манай сониндо угаа ехэ удхатай үдэр гэхэдэ, алдуу болохогүй. Ушар гэхэдэ, энэ үдэр «Буряад үнэн» сониной шанда хүртэхын түлөө хүнгэн атлетикын эстафетэ үнгэргэгдэдэг найн заншалтай. Энэ жэл манай эстафетэ 55-дахия боложо, сонинойнай байгуулагдаһаар 80 жэлэй ойдо зорюулагдаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүлээрхи хүндэ жэлүүдэй дүлэн соо тус эстафетэ үнгэргэгдэжэ эхилһэн түүхэтэй. Тэрэ гэхээр жэл бүри табалгаряагүйгөөр Советүүдэй талмай дээрэ хүнгэн атлети-

Тусхай хургуулинууд сооһоо шэхэ хатуушуулай интернат-хургуулин шабинар бэшэнһээ хурдан байшоо.

6-дахи лицейн басагад, 12-дохи лицейн хүбүүд өөр өөрын бүлэгтэ түрүүлһэн байна.

Дунда тусхай мэргэжэлэй хургуулинууд сооһоо Буряадай республиканска багшанарай колледжын басагад, түмэр харгын транспортын колледжын хүбүүд илалта туйлаа.

Буряадай гүрэнэй университетэй оюутад (басагад, хүбүүдэй команданууд) дээдэ хургуулинуудай бүлэгтэ түрүүлээ.

Нэгэдэхи ТЭЦ-эй эхэнэрнүүд, УИИ-ай эршүүд өөр өөрын бүлэгүүдтэ мүн лэ

кэдэ дуратайшуул, спортсменүүд сугларна. Зунай спортын халаан нээдэг энэ эстафетэдэмнай ондо ондоо жэлүүдтэ СССР-эй спортын мастернууд Надежда Виноградова - Миромайова, Татьяна Позднякова, Павел Яковлев болон мэдээжэ спортсменүүд хабаадаһан байна. Тиймэһээ эдир, залуу хүнгэн атлетүүдэй саашадахи хүгжэлтэдэ, амжалтадаһан манай эстафетэ тон ехэ нүлөө үзүүдэ. Мүн тийхэдэ «Буряад үнэндэ» олон жэл соо хүдэлһэн ажалай ветеран, мэдээжэ журналист Бадма Тибочкеевич Цыремидов тус эстафетын эхин түүхэдэ байгаа.

2001 оной майн 2-ой үглөөнэй уларид дулаан, наратай байжа, тус эстафетэдэ хабаадагшадай, эмхидхэгшэдэй ханаа бодолдо таатай байба. Юуб гэхэдэ, үшөө урда үдэрнын хүйтэн, шанга

налхитай боложо, олон хүнүүдые ханаата болгоо. Хэды тингэбэшье, эстафетэ саһатайшье, бороотойшье үдэр үнгэргэгдэдэг байгаа ха юм.

Эстафетэ нээлгын баяр ёһололой үедэ Буряад Республикын Залуушуулай хэрэгүүдэй, аяншалгын, физическэ культура болон спортын талаар гүрэнэй хорооной түрүүлэгшэ Семен Мантуров, Улаан-Үдэ хотын мэрэй орлогшо Владимир Прокольев болон бусад амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Энэ жэл эстафетэдэ 1300 гаран хүн хабаадаһаниинь

хайшаалтай. Гэхэтэй хамта, Улаан-Үдэ хотын 65-дахы хургуулин багша Надежда Васильевна Никифорова манай эстафетэдэ 54-дэхиеэ хабаадаба гээд тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй.

9-дэхи классай хүүгэдэй дунда 49-дэхи хургуулин басагадшье, хүбүүдшье амжалта туйлаа.

Дунда хургуулинуудай басагадай дундаһаа 18-дахы хургуулинхид шалгараа. Харин хүбүүдэй дунда 65-дахы хургуулинхид түрүүлжэ гараа.

нэгэдэхи хуури эзэлээ. Иймэ эстафетэдэ түрүүшынхисэ хабаадаһан «Буряад үнэн» сониной эршүүл 8 команда сооһоо 5-дахы хуурида гараһан байна.

Эстафетын түрүүшын шатада түрүүлһэн Наталья Федотова (31-дэхи хургуули), Андрей Каргапольцев (33-дахы хургуули), Эльвира Любарская (16-дахы лицей), Алексей Коробенков (БГУ) гэгшэд тусхай шангуудта хүртэбээ.

Иигээд лэ 55-дахы эстафетэ түүхэдэ оробо. Эстафетын түгэсэхэтэй сасуу уларил муудажа, халхин буужа эхилээ, саһан бударан орожо эхилээ. Илагшадта өөр янзын бэлэг гү гээд ханагдаа һэн.

Борис БААДАНОВ, Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

А.М. ПУШКИН

Хангай найхан Захааминь хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн Алексей Шойжилжапович НОРБОВ хабарай эдэ үлэрнүүдтэ 60 найнгаа ойн баярые тэмдэглэхэ Хүндэтэ Алексей Шойжилжапович Танаа ойн баяраартай амарлаад, олон тоото түрэл ганнуудтай, Улаан-Үдэдэ ажалуу нототагтайнай хүнүүдийгэжэ үрэгдэжэ...

Хангай найхан Захааминь Хамни дэлгэр тосхондо Хүмүүни бэе оложо, Хүбүүн түрэхин бэлэй Ухубүүн балшар наһантай Үлгэн дэлхэйн сээжэгэ Үетэн сасуу нүхэдгөөрөө Үнгэрхэн бэлэйл

Аба, эжынээ хургаа Алтанһаа үлүүгээр

Абажа дэлхэйдэ ябахад Арад түмэнэй тухада Ажал эрхилһэн золтой Дээрлээ үгтэһэн бэлэй Даруу зохигоор дэгжээ, Зоболон үзэһэн хүнүүдэй Зол түхөөн ябаналта, Найн олон хэрэгүүдтай харьдагай оройгоор

Зонго тухалһан хэрэгтэй Залиршагүй ошотой

Жаргалай хаһа гэлсээгэ Жаранай габанада ержэ Арадтаа тухатай хэрэг Аһан бэрхээр эрхилнэ, Урдахи олон габанага Урма зоригтой габажа, Улаг зондоо хүндэтэй Угаан жарган хуугыт

Хүндэтэ Алексей ШОЙЖИЛЖАПОВИЧ

Бөө мүргэлэй шэдиэ Бээдэ түгэс шэнгээһэн, Бөөн ехэ хусьнен, Бэлгэ толито элшнен Зондоол сэхэ зорюулан, Зориг ехэтэ ахатамнай Түрэхин үгээрөөртнай Танаа Үнэн зүрхэйһөө амаршага Туби дэлхэйн найханше Үзэн ябахыетнай хүсэе, Түмэн зондоо тухатай, Үндэр Таабай алдартай, Үндэр найхан заяатай Элүүр сарюун ябыт даа.

Танаа хүндэтэй «Буряад үнэн» сониндо ажаллаа нототагтай басагад Галина ДАШЕЕВА, Галина ЗАНДАНОВА, Агния ЦЫРЕНОВА.

СОВРЕМЕННОЕ лечение алкоголизма, табакокурения, прерывания заповей, снижение избыточного веса. Поликлиника № 4. Остановка «Сания». Ежедневно с 18-20 ч. Суббота с 14-16 ч.

ГҮНСЭМААГАЙНГАА ДУРАСХААЛДА

2001 оной майн 1-дэ Гүнсэмаа Валерьевна Жаксанова хүндэ үйшэндэ нэрбэгдэжэ, саһаа урид наһанһаа нүглэбэ.

1976 оной июлийн 18-да Ахын аймагай Орлик тосхондо тэрэ түрэхин юм. Бага балшар наһанһаа ураг үгэдэ, дуу хүгжэмдэ дуратай байһан тула, 1993 ондо Саяанай дунда хургуули амжалтатайгаар дүүргэлһэйнгээ удаа Д.Базаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай дээдэ хургуулин (мүлөө-БГУ) хэлэ бэлгээй факультетдэ ороһон байна. Оюутан ябахэ үедөө нүхэд сооһоо хүндэтэй, дээдэ хургуулинһаа бүхы хэмжээ ябуулануудай

элбхитэй хабаадагшань һэн. «Байгалай долгинууд» ансамблин эрхим дуушадай нэгэн, солисткань байгаа.

1998 ондо дээдэ хургуулиа эрхимээр түгэсхэнһэйнгөө хүүдээр Гүнсэмаа наһанайнгаа хани нүхэрэй тоонто - Агын автономито тойрогой хүдэлгэ тосхон ошожо, тэндэхи хургуулида хүдлөө, нотагай залуунуудай совет нүхэртээ эмхидхээ. Энэл жэлдэ хүбүүтэй болоо. Багахан болзрто тэндэ байбашье, нотаг зонной магтаал найшаалда хүртөө: хүшлэн залуугүй Гүнсэмаада энэрхыгээр ханддаг, хүндэдэг байгаа.

2000 ондо Ага тосхондо үнгэргэгдэһэн Ахасарай Линховоной нэрэмжэтэ дуушадай конкурсад хабаадажа, дипломантын нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

Энэрхы зөөлэн сэдхэхэтэй, урихан шарайтай урагнаа наһаатай нүхэрэй орол дэлхэйтэй хайжам ошоно гэжэ мэдэрхэдэ, бидэндэ, үелжэ, зугаагай ябаһан нүхэдтэнь утагшын хүндэ.

Одон мэтэ ялас гээд унтаршаһан хайртай Гүнсэмаагаймнай дулаахан хараса, дуулаһан зохоһон дуунуудын манай зүрхэ сэдхэхэдэ хэтэй хэтэдэ мүнхэрэн үлэхэл.

Бүлэг нүхэдтэй

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральная директор - Ахамад редактор А.Л.АНГАРХАЕВ
 Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.ЖБАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), Б.Ц.СЕМЁНОВ (РФ-гэй Гүрэнэй Дүүмэ), Е.К.ХАНХАЛАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал); гаһатуудые даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Д.Н.ХУБИТУЕВ, Л.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, С.Д.БУДАЕВ, Л.Д.ТАПХАЕВ, Д.Л.АНГАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).

Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ хото, Каландаринвиллин үйлэс, 23. Хэблэлэй байшан "Буряад үнэн". E-mail: unen@buryatia.ru.

Газетэ хэблэлэй 4 хуудалан хэмжээтэй. Индекс 73877. Хамтын хэһэг 21.500. Хэблэлдэ тухаан даһан саг 17.00.

"Республиканская типографи" гэхэн АО-до газетэ 7220 хэһэгээр хэблэгдээ. Директорэйнь телефон: 21-40-45. Б-0165-дахы номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 8301.

Редакцины телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96 (факс), приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретарин - 21-50-52, секретариатай - 21-50-52, таһагуудэкономикын болон политикын - 21-63-86 (даагшань), 21-34-05, соелой болон түүхын - 21-60-21, залуунуудай, оюутадай ажабайдалай болон олонийн хүдэлмэрин - 21-54-93 (даагшань), 21-69-58, мэдээлэй болон спортын - 21-55-97, рекламн болон коммерческэ ажалай - 21-62-62, захилай - 21-67-81, хэблэлэй - 21-55-97, 21-33-61, оператори корректориүдэй - 21-61-35, фотокорреспондентүүдэй-21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини - 21-23-67, кассын - 21-57-63, ыхтын - 21-60-91.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нотагай нэрэнүүдэй бэшэлгые хазагайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакцины наһамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.